

Trumpai

— Miestų merai rimtai kelia savo balsą prieš Reagano politiką apkarpinėti miestams federalines subsidijas.

— Naujosios Zelandijos parlamentas pakartotinai nutarė, kad į Naujosios Zelandijos uostus nebūtu įsileidžiami branduoliniai laivai.

— Kalifornijos vynuogynų darbininkų profsajunga minėjo 25-erių metų gyvavimo sukaktį. Kol darbininkai nebuvo į šią profsajungą susiorganizavę, tol jų vaikai nežinodavo vynuogių skonio, kol paaugliai pradėdavo vynuogynuose dirbti.

— Long Island New York aviacijos muziejui TSRS padovanojo savo sputniko repliką. Padovanojimo ceremonijose dalyvavo TSRS ambasadorius Yuri Dubinin.

— Tarybų Sąjungos pageidauja aukšto lygio susitikimo su JAV, bet su sąlyga, kad susitikime būtų kas nors konkretaus susitarta.

— Ispano-amerikiečiai pradeda telktis į politines grupuotes. Įvykusioje Corpus Christi, Tex. mieste jų konferencijoje buvo apskaičiuota, kad jų yra daugiau kaip 4 milijonai įsiregistravusių balsuotojų JAV. O neįsiregistravusių kita tiek, ypač daug balstuotojų esą Texas ir Kalifornijos valstijose.

— Absoliutė dauguma Japonijos mokslininkų, dirbančių valdžiai, pasisakė prieš valdžios nutarimą dalyvauti "žvaigždžių karų" programoje.

Sėkmingai dirba didžiausia Baltijos Telšių sūrinių gamykla. Kasdien perdirbama virš 500 tonų pieno. Iš jo pagaminama po 6 tonas sūrinių ir sviesto, apie 25 tonas kitų pieno produktų.

Nuotraukoje: Įmonės sūrinių gamybos ceche.

V. Gulevičiaus nuotrauka

V. K. Jonyno jubiliejinė paroda

Respublikos dailės muziejaus centriniai rūmai seniai nematė tokio tūrio pažmonio, kaip liepos dešimtosios pavakare. Į atidarytą žymaus JAV lietuvių dailininko, Amerikos nacionalinės akademijos nario, Lietuvos TSR nusipelnusio meno veikėjo Vytauto Kazimiero Jonyno kūrybos parodą gausiai susirinko Vilniaus visuomenė. Pirmasis taręs žodį Lietuvos TSR kultūros ministras J. Bielinis papasakojo apie V. K. Jonyno kūrybos reikšmę mūsų kultūrai, padėkojo už dovanotą darbų kolekciją. Atidarant parodą taip pat kalbėjo Lietuvos TSR dailininkų sąjungos valdybos pirmininkas prof. K. Bogdanas, „Tėviškės“ draugijos pirmininkas V. Sakalauskas. Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko pavaduotoja V. Klūkūnienė įteikė V. K. Jonynui raštą, patvirtinantį, kad jam suteiktas Tarybų Lietuvos nusipelnusio meno veikėjo garbės vardas. Jubiliejinėje, V. K. Jonyno aštuoniasdešimtmėčiui skirtoje parodoje — per 250 darbų. Ekspozicijoje gražiai atspindėtas dailininko kūrybos kelias nuo pirmųjų piešinių Kauno meno mokykloje iki naujausių darbų, sukurtų Niujorke pastaraisiais metais. Ši paroda Vilniuje veiks trejetą mėnesių, o vėliau bus perkelta į Kauną ir Klaipėdą. Viktoro Kapočiaus nuotraukoje: profesorių V. K. Jonyną sveikina Lietuvos TSR kultūros ministras J. Bielinis.

Tai bent lietuviybė...

Kartas nuo karto norisi pasidalinti su jumis mintimis, kurias sukelia vakarietiško radijo stočių laidos lietuvių kalba. Tuo labiau kad jūsų laikraščio skaitytojai jų negirdi, o tos laidos labai jau ryškiai atspindi tam tikrų sluoksnių — tarp jų ir lietuviškųjų — nuotaikas Tarybų Lietuvos atžvilgiu.

Tai tuo labiau aktualu žinant, kad jau kuris laikas, pavyzdžiui, „Voice of America“ (kaip ir anglų BBC) Lietuvoje girdisi visiškai netrukdomos. Be kitų dalykų, be „informacijos“ apie Lietuvą, ir ypač žmogaus teises joje, „Voice of America“ laikas nuo laiko transliuoja kažkokios Eglės Jūraitės pasakojimus apie Jungtines Amerikos Valstijas. Galia jus užtikrinti, kad tai — labai savotiški pasakojimai. Anot jų, išeitų, kad jūs gyvenate šalyje, kur kiekvienas panorėjęs gali pirkti namą už šimtą tūkstančių dolerių ar brangesnį — vienintelė problema esanti noras. Anot tų pasakojimų, išeitų, kad jei USA ir yra vienas kitas vargšas — tai tik dėl jų pačių kaltės, dėl to, kad jie nenori ir tingi būti turtingais... USA klestinti didžiausia socialinė teisybė ir lygybė. O ką jau bekalbėti apie moderniuosius buitinius patogumus ir įrengimus, kurie esą prieinami — na, tiesiog kiekvienam amerikiečiui...

Manau: jei šie pasakojimai būtų atspausinti kuriame nors, netgi „Naujienų“ tipo išeiviškame laikraštyje, — jie sukeltų nemažą pa-

sipiktinimą, geriausiu atveju — juoką. Tačiau juk tie pasakojimai pačiose Valstijose negirdimi, jie „eksportuojami“ į Lietuvą, viliančis: ten dauguma Amerikos nematė. Taip ir kuriamas radijo mitas apie šalį, kurio pasiklausę, jūs ne neįtartumėt, kad tai — Jungtines Amerikos Valstijos. Salis, su didžiulių skaičiumi bedarbių žmonių. Rasine nelygybe. Šaukte šaukiančia socialine neteisybe. Vis besiplečiančia narkomanija ir jaunimo alkoholizmu... Visa tai gali sužinoti netgi iš rimtos buržuazinės spaudos. Tačiau viso to nesužinosi iš lietuviškųjų „Voice of Amerika“ pasakojimų apie Ameriką.

Neseniai buvo papasakota ir apie tai, kaip gyvena Jungtinių Valstijų lietuviai. Ar bereikia ir sakyti, kad jie gyvena tik puikiai? „Voice of America“ Eglė Jūraitė, apsilankiusi kaliforniečių šeimoje, kurioje, anot jos, nei paukščių pieno, nei rožaus obuolių netrūksta. Ir lietuviškumo — taip pat „plenty“!

Mat toje šeimoje gyvena ir Liucė, ir Vilius, ir Ignas, ir Zosė. Paklauskite, ar visi čia išvardyti kalba lietuviškai? Ne. Jie apskritai niekaip nekalba. Juk Liucė — tai žiurkė, Vilius — gyvatė, Ignas — driežas, Zosė — katė.

Eglė mums paparino per radiją, kad tai — šeiminių sūnaus Tado nuosavybė:

„Jam leista savo numylėtinius

laikyti namie, jei pats juos prižiūrės ir vadins lietuviškais vardais.“

Štai kaip esą nuo mažens skiepijama lietuviybė. Paprasta, ar ne? Mes čia, Lietuvoje, tą sužinojė, kažkaip žymiai mažiau stebimės, kad prieš kurį laiką garbingi vadavimo tūzai vienas kitą per kažkokį seimą oficialiai išsivadino kiaulemis. Matyt, toks jau kelias į lietuviybę tam tikruose amerikietiškuose sluoksniuose...

Na, o grįždamas prie patriotiška- tautiško kaliforniečio Tado žvėryno, taip šauniai pagerbto per patį „Voice of America“, noriu pastebėti, vadinti gyvius žmonių vardais pas mus laikoma ne itin gražiu dalyku. Ypač jei jie — gyvatės ar žiurkės... Jonas Lukys

NAUJO KELIO PRADŽIA

Apie tvirtus, įvairiapusiųs, dalykiškus Tarybų Sąjungos ir Suomijos bendradarbiavimo ryšius gerai žino ir Amerika. Pastaruoju metu žengtas dar vienas žingsnis.

Maskvoje, netoli Raudonosios aikštės ir garsaus Didžiojo teatro, yra viešbutis „Berlynas“. Netrukus jis taps bendra TSRS ir Suomijos įmone. Susitarimą dėl joms steigimo pasirašė sąjunginė akcinė bendrovė „Inturistas“ ir Suomijos aviakompanija „Fineir“.

Suomiai pradeda nuo to, kad viešbutis rekonstruojamas: jie įrengs jame sudėtingą kompiuterinę techniką, pastatys naujus baldus. Kreditus rekonstravimo darbams „Fineir“ pasiims iš savo šalies. Ji bus atsakinga ir už tai, kad viešbutyje būtų pakankamai gyventojų.

Na, o „Inturistas“, šio viešbutio savininkas, imasi kitų darbų ir atsakomybės: aprūpins viešbutį elektros energija, teiks rekonstravimui skirtas medžiagas ir t. t. Susitarimas dar iki paskutinio taško nesudarytas, bet mums čia rūpi ne jo detalizacija, o pats principas, kuomet valstybių bendradarbiavimo išdavoje atsiranda BENDRA ĮMONĖ.

Kaip bus skirstomi įmonės pelnai?

Pagal partnerių įnašą — 51 proc. kapitalo tarybinės organizacijos ir 49 proc. — suomių aviakompanijos. Aviakompanija vadovausis TSRS įstatymais, socialinėmis ir darbo normomis, veiks finansavimosi ir valiutinio apsimokamumo pagrindu. Beje, pasakysime — kitų šalių užsienio firmos irgi sudomėjo panašią, t. y. MISRIŲ arba BENDRŲ įmonių steigimu Tarybų Sąjungoje. Tai neaplenkia ir JAV. Pavyzdžiui, „Monsanto“ prezidentas Ričardas Mahonis pareiškė, kad jis nori būti pionieriumi šiame reikale — gauti Tarybų Sąjungos bendros įmonės steigimo patentą Nr. 1. Tai būtų įmonė, galinti gaminti naujus herbicidus, pradinę žaliavą „Triplekso“ tipo automobilių priekiniams stiklams gaminti ir kitką.

Pasaulio mastu garsi Švedijos kompanija „Sandrik“ savo gamybos pjūklais. TSRS staklių gamybos ir įrankių pramonės ministerija ruošiasi statyti su šia kompanija bendras įmones. P. Lašas

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00; Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

ŽEMIŠKA PAMOKA DVASIŠKAM DEMAGOGUI

Kiekvieną rudenį, kai į New Yorką susirenka eilinės SNO Generalinės Asamblėjos delegacijos, gera proga išvysti žymiausių įvairių pasaulio šalių politinius veikėjus. Tą dieną iš spaudos iožės ilgai stebėjau prie Nikaragvos delegacijos stalo tyliai šnekučiuojančią porą — liekną juodbruvą moterį ir pagyvenusį vyriškį balta kietą apykakle. Mane domino moteris — Nikaragvos revoliucijos didvyrė Nora Astorga. Kai per prauką priėjau prie jos susitarti dėl interviu, Nora, šelmiškai šyptelėjus, pristatė savo kaimyną: "Mano valdžia — Migelis d'Eskotas".

Vyriškis ištiesė ranką, bičiuliškai linktelėjo atokiau stovinčiai grupei kitų tarybinių žurnalistų — daugelį jų jis jau pažinojo. Paskui patraukė raudonu vestibulio kilmu toliau, gyvai svarstydami kažkokią problemą. Ji — nuolatinė revoliucinės Nikaragvos atstovė prie SNO, kuriai reacionieriai ir jų spauda niekaip negali atleisti už tai, kad kažkada jos bute sandinistai įvykdė mirties nuosprendį nacionalinės gvardijos generolui artimiausiam diktatoriaus Somosos parankiniui. Jis — Nikaragvos Respublikos užsienio reikalų ministras.

Tik drabužiai išdavė Migelį d'Eskotą esant dvasininką. Jis vienas iš trijų katalikų kunigų, užimančių atsakingus postus Nikaragvos vyriausybėje.

Sako, kad sandinistų vyriausybės ministras New Yorke užėdavo susikaupti į nedidukę Marko Šagalo vitražais išpuoštą kopytelę prie didžiojo SNO vestibulio. Čia išskirtas kampelis kiekvienam dieviui, kiekvienai tikybai. Bet savo namuose kunigas Migelis d'Eskotas negali nueiti pasimelsti į Managvos katedrą. Vatikano ir vietinio arkivyskupo potvarkiu jis atskirtas nuo bažnyčios, lygiai kaip ir kiti dvasininkų luomo revoliucinės vyriausybės ministrai.

Nikaragvoje egzistuoja dvi bažnyčios — liaudies ir išrinktųjų. Pirmoji remia šiandien ten vykstančius pertvarkymus, antra priešinas jai ir, užmiršusi krikščionišką moralę, laimina brožudišką karą. Kas gali būti šio savotiško teologinio ginčo teisėjas?

Kai 1983 metų pavasarį popiežius apsilankė Nikaragvoje, sutikimo ceremonijoje jis demonstratyviai nusisuko nuo palaiminimui priklausiusio šalies kultūros ministro Ernesto Kardenalio. E. Kardenalis — ne tik ministras bei žinomas Nikaragvos poetas, bet ir dvasininkas, teologijos daktaras. Nikaragviečiai tai įvertino kaip savo šalies ir savo bažnyčios įžeidimą. Popiežiaus vizitas baigėsi tuo, kad 700 tūkstančių tikinčiųjų Romos katalikų bažnyčios vadovui skandavo: "Mes norim taikos", "Jūsų dievas". Aukštas svečias aukso

išsiuvinėtais rūbais (kaip jie netiko šioje vargingoje, karo išskankintoje šalyje) inirtęs trypė prie improvizuoto altoriaus, reikalaujamas tylos...

Po kiek laiko popiežius Nikaragai paskyrė kardinolą — piktą sandinistinio režimo priešą. Vatikanas galutinai pasirinko, į kurią pilietinio karo pusę stoti.

Kardinolo kepuratė Managvos arkivyskupui Obandui į Bravui uždėta prieš dvejus metus švento Petro bazilikoje Romoje. Į namus naujasis kardinolas neskubėjo: pakeliui sustojo Majamyje ir laikė mišias kontrų vadams. Jis laimino žygiams tuos, kurie net Amerikos spaudos pripažinimu yra užsienio išlaikomi, pačioje šalyje neturi paramos, yra susitepę nekaltų žmonių krauju. Tiek Miamiyje, tiek Managvoje kardinolas Obandas į Bravas dažnai skelbia sandinistine vyriausybe "neteisėtą režimą", nors Sandino nacionalinio išsivadavimo frontą į valdžią atvedė visaliaudinė kova, pažangiosios bažnyčios dalies priešinimasis Somosios diktatūrai.

Jau pirmaisiais revoliucijos pergalės mėnesiais sandinistai ieškojo formų įtraukti katalikų bažnyčią į bendrą demokratizavimo procesą. Fronto vadovybė paskelbė specialų nutarimą religijos klausimu, jame gyrė net arkivyskupą už jo antidiktatorinius šūkius. Tačiau dabar aukštasis dvasininkas tarsi persimainė: net Amerikos žurnalas "Atlantik" pastebėjo, kad Managvos arkivyskupas Somosios metais niekada nebuvo toks energingas, kaip dabar, puldamas revoliucinius pertvarkymus šalyje kurstydamas CŽV provokuojamą brožudišką karą. Ypač didelį jį iniršį, matyt, kelia tai, kad sandinistų vyriausybėje atstovaujama įvairioms politinėms ir visuomeninėms grupėms, tarp jų ir katalikams, dvasininkijai.

Užsienio reikalų ministras Migelis d'Eskotas kasmet prašosi paleidžiamas "dvasinių atostogų". Tuo laiku jį pavaduoja kiti pareigūnai. 1985 metais d'Eskotas — jau kaip dvasininkas, eilinis šalies pilietis — skelbė bado streiką, kad atkreiptų dėmesį į Amerikos agresijos auką tapusią savo tėvynę. Praėjusį pavasarį jis surengė "kryžiaus žygius šalyje ginti" — nepaisydamas vargo ir pavojaus, pėsčiomis nužygiavo bene 300 kilometrų nuo Hondūro sienos (kaip tik ten per sieną rengia išpuolius kontros) iki Managvos. Jau nebe kaip valstybės veikėjas, o kaip tėvas Migelis jis bando padėti savo šaliai — tais būdais, kurie tinka jo luomui.

Kodėl apie Nikaragvos bažnyčią sumaniau rašyti iš New Yorko? Ogi dėl vienos žinutės, kurią visai neseniai išspausdino dienraštis "New York Times".

KARIKATŪRISTO AKIMIS

* Kapitalistinių valstybių monopolijos vis labiau išnaudoja silpnai išsivysčiusias šalis.

MONOPOLISTAS: Mūsų parama visada aukštame lygyje J. Čerepanovo („Pravda“) pie

PAMOKA

Kultūros nebūna per daug, — mažiau, žvelgdamas pro autobusiuko langus į pavasarėjančios Džukijos laukus, kurių čionai, tiesą pasakius, nėra daug — mat judėjome miškingojo Varėnos rajono keliais Merkinės link.

Blogai, kai kultūra brukama per prievartą, diskutavau pats su savimi, — tada žmogus pavirsta pasyviu, visko persisotinusi jos vartotoju, kurio ir į puošniausius kultūros rūmus neprisišauksi...

Tiesą sakant, visas šias kontraversines mintis gimdė paprasčiausias nerimas — reikalas tas, kad šių eilučių autorius kartu su jam talkinančiu LTSR nusipelnusiu artistu, populiariu aktoriumi Algirdu Sabaliu grožinės literatūros propagandos autobusiuku keliavo į savos kūrybos vakarą, įvyksiantį Merkinės vidurinėje mokykloje-internate. Nerimauti iš tiesų buvo dėl ko — niekada nieko neršiau specialiai vaikams, ir visas mudviejų „repertuaras“ buvo nuo pirmos iki paskutinės eilutės skirtas suaugusių žmonių problemoms.

Pagyvensim — pamatysim, numojau ranka ir prašnekinau Algirdą apie jo atmintį dar neišblėsusią kelionę į Kanadą. Kadangi abu buvome „amerikonai“ — man teko lankytis Jungtinėse Valstijose praėjusiais metais, belyginant šalis ir patirtus išpūdžius, laikas pralėkė akimirksniu: nustebe ir užkime pamatėme, jog autobusiukas įsuko į švartą ir tvarkingai, Lietuvos turistų pamėgtąją Merkinę.

Turistų dar nėra, jiems ankstoka, paaiškino svetingos šeimininkės, vedamos mus į vidų, bet vasarą Merkiu tik plaukia ir plaukia... Nieko keisto — gražiausias

Joje informuojama apie eilinį Managvos arkivyskupo kardinolo Obando į Bravo apsilankymą pas savo bendraminčius Miamiyje. Šios išvykos metu kardinolas savo kailiu patyrė, kaip atrodo "Vakarų demokratija", kurią jis iš sakyklų uoliai perša savo krašto tikintiesiems.

Kardinolui viešint pas pažįstamus šiame Floridos kurorte, į namą netikėtai įsiveržė trys pistoletu ir sunkiais vėzdais ginkluoti banditai. Jie surišo dvasininką ir kitus keturis žmones, partrenkę ant žemės mušė ir spardė juos, reikalaujanti pinigų. Pusę valandos Obandas į Bravas bei jo šeimininkai buvo visiškai gangsterių valdžioje. Surinkę, kas vertingiausio buvo name, užpuolikai atsisveikinimui dar nuplėšė kardinolo laikrodį, akinius auksiniais rėmeliais ir, savaime suprantama atėmė pinigine.

Vilius Kavaliauskas

vietos Lietuvoje, patvirtinome. O vaikai dar valgo, siūlome įsitikinti, ar gerai juos maitinam, — šnekinu ir sodinu už stalo moteriškės, dar kartą įrodydamas, jog kalbos apie dzūkų vaišingumą nėra tuščias išmislas. Be to, sriuba valstietiška, mieste tokios negausit...

Vaikus maitina gerai, nutarėme padėję šaukštus. Vaikus maitina labai gerai, patikslinome, šiaip ne taip įveikę didžiulį kepsnį ir puolėme aiškintis, kas čionai mūsų laukia.

Čionai jūsų tikrai laukia, — patikino mokytojas, nes vaikams labai patinka susitikimai su rašytojais. Jiems labai trūksta šypsenos, optimizmo, teigiamų emocijų. Reikalas tas, kad šioje mokykloje-internate surinkti ir valstybės išlaikomi vadinamųjų sunkių šeimų vaikai iš visos Lietuvos. Tie, kuriems jau teko paragauti šilta bei šalta, nors šalto būta nepalyginti daugiau. Ką, ką, o suaugusiųjų ydas jie pažįsta ne iš literatūros. Todėl galite skaityti jiems praktiškai viską — šitie vaikai supras...

Šitie vaikai tikrai suprato žymiai daugiau, negu jiems derėtų — tai tapo aišku iš pat pirmųjų minučių. Pasikeisdami su Algirdu, mudu skaitėme jiems istorijas, išjuokiančias kvailumą, egoizmą, girtuokliavimą, palaidumą, gobšumą, chuliganizmą. Kiekvienas aštresnis pasakymas, taiklesnis palyginimas, kiekviena paradoksalinė mintis iššaukdavo jų gyvą reakciją, garsų juoką, plojimus. Tačiau tai vienur, tai kitur nuliūdavo akys, nulinkdavo galva, veidu prabėgdavo šešėlis. Buvo aiškiai matyti, jog smulkiai sukčiaujantys, parazituojantys, šeimose besiriejantys ir niekada neišsipaigijantys jumorėskų herojai priminė jiems jau tapusio praeitimi, bet taip giliai atminy įsirežusio gyvenimo dienas. Šešėlis greitai praslinkdavo — jį nugindavo nuširdaus, gydančio juoko banga. Jie nebus tokie, tarsi tvirtino jų veidai, nes jie nenori tokiais būti...

Blogis juokingas, nes niekingas, bandžiau įrodyti šiems sunkios duonos ragavusiems vaikams, — jis gajus, bet nugalimas, ir lengviausia jį įveikti visuotine panieka. Ir kaip niekada nuširdžiai gailėjau, jog literatūrinė kūrinų kokybė ne visada padeda siekti geidžiamo tikslo. Mano kolegai Algirdui buvo lengviau — autoriaus darbo broką jisai nesunkiai užmaskuodavo meistriškai valdomomis aktorinėmis priemonėmis: balso intonacijomis, mimika, pozomis, žestais...

Buvo gerai, — dalykiškai pasakė atsisveikindami šeimininkai, ir mums labai norėjosi tikėti, jog — buvo gerai. Kazys Bagdonavičius
Vilnis, 1987 m. rugpjūčio 6 d.

APIE TARIAMĄ IR TIKRAJĄ PATRIOTIZMĄ

Karo laikotarpio dokumentai, liečiantys Lietuvą, — retenybė išėivijos spaudoje. Neseniai istorikas Bronius Nemickas surado visą puoštą tokių dokumentų JAV nacionaliniame archyve Vašingtone ir paskelbė „Pasaulio lietuviųje“.

Kol buvo gyvi tokie nacių administracijos pareigūnai, kaip pirmasis generalinis tarėjas generolas Kubiliūnas, kiti panašūs veikėjai, kurių pavardės figūroja surastuose dokumentuose, apie jų paskelbimą negalėjo būti nė kalbos. Tiesa, žurnalas sau nekėlė tikslo demaskuoti, nes, patraukus už siūlo galo, iširtų ir visas „vadavimo“ tinklas, kurio pirmosios akys buvo sumegztos karo metais... Visa dokumentų serija pristatoma kaip žiaurios kovos su naciais liudijimai. Vėl bandoma sudaryti visaliaudinės kovos su naciais įspūdį, kuriai, aišku, vadovavo VLIK-as... Tokia kova, žinoma, vyko, bet jai vadovavo kiti. 1944

metų gegužės 1 dienos vokiečių saugumo policijos raporte, kuris irgi skelbiamas „Pasaulio lietuviųje“, VLIK-as apibūdinamas labai kukliai — kaip kelių „asmenų raketis“. Aišku, tie keli žmonės nekėlė didesnio rūpesčio okupantams. Žurnale skelbiami ir memorandumai okupacinei valdžiai. Pavyzdžiui, išvaikytosios Juozo Ambrazevičiaus vyriausybės 1941 metų rugpjūčio 5-tos dienos memorandumas generaliniam komisarui fon Rentelnui. Tai atvira ištikimybės III reichui priesaika, kur rašoma taip: „Nuo dabar Lietuvos valstybė, labiau atsišliejusi į didįjį Vokietijos Reichą, galėtų įnešti savo indėlį į Europos naująją santvarką“. Po karo, Niurnbergo procese, tie „naujosios santvarkos“ diegėjai pelnė karinių nusikaltėlių vardą ir amžiną visos žmonijos prakeikimą. Lietuvos vadinamieji patriotai, kaip matome, siūlėsi padėti nusikaltėliams. Me-

morandume ir toliau mirgėte mirga žodžiai — „jaučiame dėkingumą“, „esame pasiryžę stiprinti entuziastišką draugystės jausmą“ ir vėl — apie Lietuvą, „draugiškai atsišliejusią į didįjį Vokietijos Reichą.“

Taip buržuaziniai veikėjai „ko-vojo“ su okupantais ir, jeigu šie dokumentai būtų paskelbti Lietuvos spaudoje, jų autentiškumą išėivijoje daug kas suabejotų. „Pasaulio lietuvių“ bandymas pateikti dokumentus kaip pasipriešinimo, kaip rezistencijos medžiagą, aišku, nieko neduoda, tikslai iškrepiama pati kovos sąvoka. Štai nacių laikraštis „Deutsche Zeitung in Ostland“ 1943 metų sausio mėnesį rašė: „Deja, tenka konstatuoti, kad gyventojai sistemingai ir rimtai pažeidinėja visus valdžios organų potvarkius, o tai smarkiai trukdo tiekiamą vokiečių frontui“. Laikraštis grasina, kad tokie veiksmai atneš naujų aukų, kad tokie asmenys bus laikomi „kurstytojais“... O štai ištrauka iš vermachto kontržvalgybos ataskaitos apie partizaninės kovos sustiprėjimą 1942 metais: „Partizanų rykštė per atskaitinį laikotarpį labai sustiprėjo Lietuvoje. Ypač pavojingomis laikomos Šiaulių, Panevėžio, Alytaus apskritys bei didelė Vilniaus apygardos dalis“. „Nacių valdininkų užpuolimai, geležinkelio diversijos, susišaudymai ir didesnės kautynės su policija — tokių pranešimų apie realų pasipriešinimą nemažai saugoma Lietuvos centriniame archyve, jie buvo paskelbti ir dokumentų rinkiniuose, kurie išėjo Lietuvoje po karo. Tai gi visaliaudinė lietuvių kova su nacių okupantais — ne paslaptis. Žymiai sunkiau kovotojais padaryti lietuvių buržuazinius veikėjus, kurie atvirai bendradarbiavo karo metais su nacių okupantais. „Pasaulio lietuviųje“ paskelbti dokumentai liudija, kad toks uždavinys — praktiškai neįmanomas.

V. Kostkaltis

“BALSAI” PRARADO... BALSĄ

Priešais mane — laikraštis „Magadanskaja pravda“ („Magadano tiesa“). Čia yra straipsnis apie Vakaruose ir išėivijoje dažnai minėtą asmenį — Antaną Terlecką. Vienoje Magadano srities šachtų pabaigęs kalėjimo bausmė, nutėmė jis dirbo laisvai samdomu darbininku. Vasario mėnesį Antanas Terleckas gavo leidimą grįžti į Lietuvą. Šachtos darbininkai susirinko atsiveikinti su Antanu Terlecku. Kalbėjo vadovai, įteikė jam dovaną.

Taigi aprašomas neįprastas Vakarų radijo klausytojui ir skaitytojui įvykis — pagerbiamas buvęs kalinys, pagerbiamas kaip lygia-teisis darbininkiško, internacionalinio kolektyvo narys, tiesiog — kaip žmogus. Įvykis kai kam tikrai neįprastas — juk Vakaruose nuo seno teigiama, kad tokie žmonės Tarybų Sąjungoje yra tikri kankiniai, kuriuos, išėjus į laisvę, vis tiek persekioja, tikrina, baugi-

na. Tokie žmonės, kaip teigė neseniai „Amerikos balsas“, išėję į laisvę, tampa atstumtais, negauna darbo ir jaučiasi vienišai... Tikrovėje — viskas kitaip. Pats Antanas Terleckas tolimosios Šiaurės darbininkams tada kalbėjo: „Ačiū už tai, kad šitame atšauriame krašte nesijaučiau tarp jūsų atstumtuojų. Visuomet buvau suprantamas ir remiamas. Prievara dirbti nereikėjo. Atvirkščiai, jaunesni visuomet man padėdavo. Išvykstu su dėkingumo jausmu visiems, kas dirbo su manimi tuos metus. Atvažiuokite į Vilnių — lauksiu...“

Gyvenimo permainos Tarybų Sąjungoje, taigi ir Lietuvoje, teikia naujas, palankias galimybes įvairių pažiūrų žmonėms bendra-

me kuriamajame darbe. Tad nieko keisto, jeigu anksčiau aktyviai dalyvavę antitarybinėje veikloje asmenys peržiūri savo gyvenimą, ir žmonės tai supranta, vertina.

Tokia įvykių eiga Vakaruose kai ką užklupo nepasiruošus, galbūt erzina. Antitarybininkų gretos, ir šiaip negausios, dar prarėto. Vakarų radijo balsai, taip pat reakcinės išėivijos spauda visiškai neseniai labai uoliai linksnia-vo vadinamųjų „kankinių“ — A. Terlecko ir kitų — pavardes, gynė juos ir reikalavo paleisti iš įkalinimo. Bet kada tie žmonės išėję į laisvę, jų nebeprisimena. Pamiršo savo „globotinius“? Vargu. Priežastis kita: vadinamieji disidentai nuo seno yra Vakaruose antitarybiškumo iškaba, propagandinis stereotipas, publikos masalas. Asmeninės tų žmonių problemos, priežastys, atvedusios į kaltinamųjų suolą, ten niekam nerūpi: įkalinimas automatiškai Vakaruose išpučiamas, pateikiamas kaip eilinis „žmogaus teisių“ pažeidimo faktas, kaip politinės sistemos tariamo „žiaurumo“ įrodymas... Kalbėję už antitarybinę veiklą žmonės patys man ne kartą (taip pat ir Antanas Terleckas) yra pažymėję kaip tik Vakarų savanaudiškumą — išspausiti kuo daugiau sau naudos, paspekuliuoti jų problemomis.

Siandien, kai tie žmonės vis labiau įsiklauso į savo proto ir sąžinės balsą, tampa lojaliais visuomenės piliečiais, dirba naudingą visiems — ne tik kai kam Vakaruose geidžiamą — darbą, vakarietiškieji „žmogaus teisių“ standartai pasidarė per ankšti, jiems nebetinka. Todėl Vakarų radijo balsai ir prarado... balsą.

V. Liauska

PAGAL SENĄ PRINCIPĄ

Lietuvos gyvenimu, jo problemomis be perstojo rūpinamasi iš Jungtinių Valstijų bei kitų kraštų, žodžiu, iš visur, kur tik esama rūpintojėlių.

Savo laiku buvo labai susirūpinta alkoholizmu ir girtavimu bei su tuo susietomis bėdomis. Buvo skelbiama, kad degtinę išradę komunistai, kad joje nuskandintų vargšus lietuvius, pirmiausia — patriotus. Metų metais buvo rašoma, kad juo didesnis patriotas, tuo labiau jis girdomas. Na, o kai prieš kelėtą metų Lietuvoje ir visoje Tarybų Sąjungoje buvo paskelbtas ryžtingas žygis prieš girtavimą — kažkaip pritilo, tiesiog subliuško vakarietiški rūpintojėliai. Dar daugiau. Tai vienur, tai kitur pasigirdo balsai: žiū, kaip Lietuvoje varžomos žmogaus teisės! Nori žmogelis įkaušti, o jam sakoma — nebandyk, bus blogai.

Taip pasikeitė rūpintojėlių požiūris į girtavimą. Ir nieko keisto, nes berods jau žymiai anksčiau — ar ne Londono „Europos lietuviųje“ — teko skaityti, kad nepatriotiška maža išgerti per parengimą, nes esą taip mažiau surenkama pinigų.

Tie patys rūpintojėliai ne taip seniai labai sielėjosi (žr. „Čikagos „Draugo“, M. dr. rašinius), kad Lietuvoje per mažai vagiama ir iš anksto atleido nuo visų nuodėmių šios rūšies specialistus bei pažėrė naudingų patarimų.

Dar reiktų paminėti, kad labai rūpinamasi, kai Lietuvoje būna prasti metai ir uždera nekoks derlius. Užtat užmirštama pasidžiaugti, kai metai būna geri, derlius — o'key.

Pašėlusiai buvo susirūpinta įvykus nelaimėi Černobylio atominėje elektrinėje. Tada Vakarų radijo „balsai“ susijaudinę kalbėjo apie Lietuvą, apie būtinumą ją

„gelbėti“. Vėliau, kai paaiškėjo tiesa, ir vėl nuščiuvo tie „balsai“. Ne todėl, kad būtų nurimę, tiesai paaiškėjus: jie paprasčiausiai labai nusiminė.

Kalbant apie tai, negali nepaminėti „Akiračiuose“ pareiktų panašia tema Vinco Trumpos minčių. Štai jos:

„Zinia, daug kas pas mus vaikščiojo nukabinę nosis, kai paaiškėjo, kad nuo Černobylio katastrofos žuvo ne dešimtys ar šimtai tūkstančių.“

Viena tik jų paguoda... kad dar tie tūkstančiai žuvusių išeis aikštėn“.

Tačiau nepasakys! Juk, kalbant rimtai, Vakarų rūpintojėliai Lietuvos reikalais „rūpinasi“ pagal labai seną principą: juo blogiau, tuo geriau. Tada (kai bloga) yra apie ką kalbėti ir rašyti, ir džiaugiamasi tikromis bei tariamomis bėdomis, ir nutylimi geri dalykai.

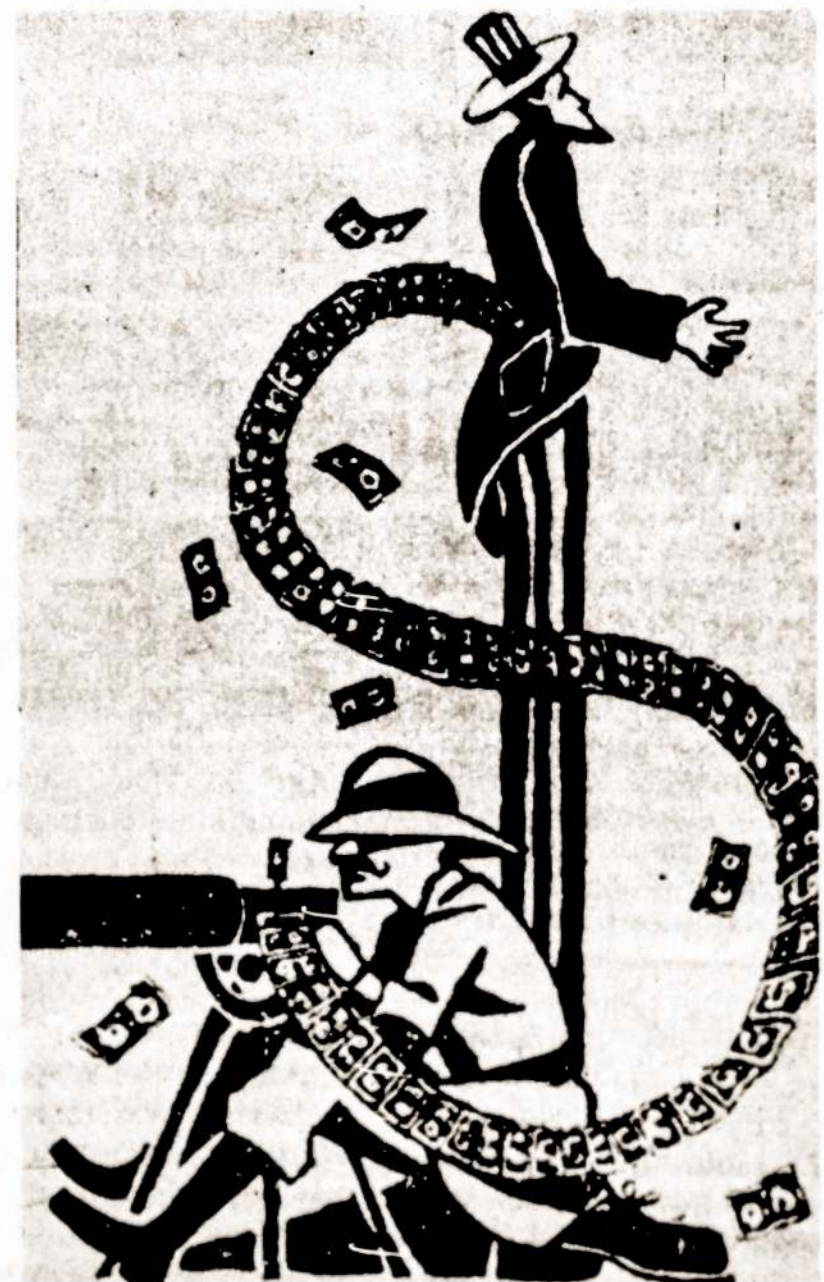
Tą rašau štai kodėl. Dabar rūpintojėlių spaudoje vėl gausu „rūpesčio“, to pigaus propagandinio triukšmo dėl naftos gavybos Baltijos jūroje. „Pamirštama“, kad šia problema buvo pasirūpinta pačioje Tarybų Sąjungoje, Tarybų Lietuvoje.

Dar labai „rūpinamasi“ Ignalinos atominės elektrinės reikalais, netgi „sprendžiama“, ar ji esanti reikalinga Lietuvai. Tik čia kažkodėl ignoruojama rimtų specialistų, netgi „savų“, vakarietišku, nuomone, ir pasikliaujama šaltiniu, apie kurį Lietuvoje sakoma: spaudos agentūra „Viena bobutė pasakė“. Tikras rūpestis visada malonus, šuprantamas ir priimtinas. Tik, aišku, ne tas, kuris kuriamas pagal labai seną antitarybinį principą... J. L.

UŽSIENIO KARIKATÜRISTŲ AKIMIS

Vašingtono administracijos „konstruktivus bendradarbiavimo“ politika su Pietų Afrikos Respublikos režimu — tai naujos rasistų represijos prieš juodųjų PAR gyventojų daugumą.

(iš laikraščio)

Šitai laikraščio „Horicont“ (VDR) karikatūristas įvaizduoja JAV administracijos ryšius su PAR.

JAU ATKANDO DANTIS

Už Atlanto labai laukiami tie, kurie išvyksta iš Tarybų Lietuvos. Nesvarbu, kas jie — paprasčiausiai avantiūristai, kriminaliniai nusikaltėliai ar literatūros, meno darbuotojai.

Ypač laukiama užjūryje kaip tik pastaroji kategorija. Labiausiai tinkanti politinio „vaško“ sunkiui.

Už Atlanto bet kas, ir tik todėl, kad pasitraukęs iš Lietuvos — sutinkamas išskėstomis rankomis.

Saulius Tomas Kondrotas buvo ne išimtis. Vos tik pareiškė, kad „pasirenkąs laisvę“ — ir daugeliui „superpatriotų“ pasidarė labai savu žmogumi.

„Amerikos balsas“, „Laisvoji Europa“ paskubėjo su savo mikrofonais. Kaip jau ne vieną kartą būta su kitais, S. T. Kondrotas porino apie laisvę ir tai, kad jis pirmą kartą gyvenime pilnais plaučiais įkvėpęs laisvės oro. Jo kalbos užatlantėje patiko. Tiesa, netgi jau labai daug ko mačiusi „Laisvosios Europos“ darbuotoja Aušra Jurašienė kažkaip suabejojusi paklausė — juk, girdi, ir Lietuvoje S. T. Kondrotas spausdinosi. Anas atsakė — taip tai taip, bet jį kaninęs kažkoks paslaptinis vidinis cenzorius...

Po to S. T. Kondrotas dar labiau ėmė patikti. Juo džiaugėsi ir veiksniai... iki tam tikro laiko. Pasirodo, S. T. Kondrotas jau spėjo jiems neįtikti. Čikagos katalikų „Draugas“ aprašo susitikimą su juo ir pažymi: susirinkusius nemaloniai nuteikė S. T. Kondroto teigimas, kad jis nepriklauso tautai ar bendruomenei. Jis sakėsi priklausęs — nei daugiau, nei mažiau — visam pasauliui. Esą (anot Čikagos „Draugo“) lietuvius papiktino rašytojo Kondroto pareiškimas, kad, išmokęs angliškai, jis ketina ta kalba rašyti.

Ir veiksnioje spaudoje — jau kurį kartą! — karšiamas kailis „Santaros—Šviesos“ federacijai, kuri tą susitikimą surengė.

Istorija būdinga daugeliu prasmių! Primityvieji veiksniai eilinių kartą atkando dantis į kiek sudėtingesnę nei standartinis antiitarybininką.

TIK KOJŲ PASKAUDĖJIMAS

Nelengva buvo iš Lietuvos išrašyti šiemetinę žiemą. Atslinko lyg ir nepastebėta. Dar gruodžio mėnesį ne kiekvienas žinojom, kur kailiniai. O paskui kad užspirgino, kad užspirgino! Tik laikykis, žmogeliuk! Ne raudoni, o mėlynėm išmušė veidus, nudažė nosis. Iki trisdešimt ir daugiau laipsnių pagal Celsijų nuleido gyvsidabrį termometruose.

Atėjo pavasaris. Negi? Dangus atšilo, pakvipo pavasariu. Ir beveik jis visas toks — varva, kapsi nuo stogų, pašviečia saulutė, nors galvok, kad žiemos pabaigtuvėm pavėluota net pyragą iškepti. Optimistai ieškojo danguje vieversio ir, nenusileidami bobučių radijui, pranašavo galą žiemai.

Ar ne per anksti? Ir pasirodžius kovo mėnesiui, žiema vėl spustelėjo — ir optimistai, ir bobučių radijas pradėjo dantimis kalenti.

— Reikia išvaryti ją! Kitaip nieko nebus! — pradėjo vieni kitus raginti žmonės. Ir greitai toks sąjūdis apėmė kiemą, namą, gatvę, kaimą, rajoną, miestą... Apėmė visą Lietuvą. Tik vietoj anksčiau įprastų žodžių — ŽIEMOS PALYDOS, dažniau girdėjosi — ŽIEMOS IŠVARYMAS. Ir nors pirmosios pavasario dienos buvo labiau panašios į viduržiemį, bet darbas prasidėjo.

Antai „Vilniaus statybos“ tresto darbuotojai suvirto į „Pušelės“

Svarbiausia: gal pagaliau ir Čikagoje bus suprasta: toli gražu ne visada verta dėti lygybės ženklą tarp perėjimo ir patrioto...

KEISTOKAS PASIRINKIMAS

Pavarčius pastarojo mėto veiksnių spaudą, negali neatkreipti dėmesio į vis dažniau mirgančius žodžius „Lietuvos krikšto sukaktis“. Ir ko tik ta tema nerašoma!

Rašoma ne tik periodikoje, o žymiai plačiau. Rašomos knygos, dramos, romanai, tragedijos. Na, o Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas buvo paskelbęs ta tema dramų konkursą. Tai, aišku, jo reikalas — tam jis pagaliau ir yra. Tik negali nestebinti laureato parinkimas: juk juo tapo ne kas kitas, o Anatolijus Kairys. Jis šį kartą sukūrė net penkių veiksmų dramą, kurios jau pats pavadinimas — „Krikšto vanduo“ nekelia jokių abejonių dėl jos turinio.

Pats Anatolijus Kairys iškilmingai pristatomas kaip „žymus dramaturgas, beletristas ir poetas“. Ir kažkodėl praleistas pats esminis A. Kairio titulas — vienas pačių iškilniausių išeivijos grafomanų...

Tad tikrai keistokas jubiliejinio komiteto pasirinkimas. Netgi, manau, kompromituojantis pačią idėją...

BR. RAILA NORI RYŠIŲ!

Ne bet su kuo, o su Tarybų Lietuva. Tą jis pareiškė ne kokiam nors privačiame pokalbyje, ne laiške bičiuliui, bet per jo numylėtą „Laisvosios Europos“ radiją.

Kalbėdamas apie Lietuvoje — ir ne tik joje — gerbiamą žmogų, netgi, kaip sakėsi — vaikystės dienų pažįstamą, Br. Raila, papylęs jam įprastų pamazgų balutę, sakė:

„O aš esu vienas tu, su kuriais jam kaip tik buvo pavesta grįsti geresnius santykius ir ieškoti tauresnių bendravimo ryšių“.

Klysta ponas Br. Raila: su tokiais, kaip jis, niekas niekad neieškojo ryšių — tuo labiau tauresnių. Juk jo ryšiai visados buvo apmokami litais, markėmis, doleriais...

Ką tai turi bendra su taurumu? V. Z.

pionierių stovyklą.

— Nepasiduos žiema. Varykim, varykim, — girdėjosi jų balsai.

Ypatingai į darbą kibo Kanapinis ir Lašininis. Paskui viršum sukrauto laužo baltais marškiniais suplevėšavo Morė — piktoji žiemos dvasia. Suplevėšavo ir nukrito į ugnį...

Tačiau kitur būta kitaip. Kai kur vyrai, moterys, vaikai nebuvo tokie drąšūs, kad ryžtųsi žygiui iš savo namų kiemo. Mieste namas prie namo. Šiaip ne taip į vieną kiemą susirinko Vilniaus Architektų gatvės trijų namų gyventojai. Susirinko ir... užmiršo žiemą. Ir kalbėjo ne apie ją, o kaip svarbu sugriauti susvetimėjimo sienas, kaip smagu visiems iš vieno kiemo pabūti kartu, susipažinti. Sakoma, kad tokio linksmo karnavalo Vilniaus Lazdynai nebuvo regėję. Dar sako, kad žiema čia pradėjo tirpti ne nuo laužo, o nuo žmonių šilumos...

Stipriai su žiema susikauta Rumšiškęse...

Atgriaudėjusi iš Panevėžio žinia pasakojo, kad ten su žiema susiremta Berčiūnų pušyne. Ir taip ar kitaip visur, nuo Klaipėdos iki Turmanto, nuo Nemunėlio Radviškio iki Gerdašių. Na, o paskui, kai ir toliau žiema viduržiemiskai kandžiojosi, žmonės įtkinėjo, kad taip ir privalo būti. Kaip po gerų šokių. Mažiausiai dar trejetą die-

Pentagono generolai: — Ir Laisvės statula neturi būti laisva nuo mūsų raketų. Kukrynikų [„Pravda“]

PASTABOS

NUO GYVENIMO NEPABĖGSI

Lietuvos kultūra, intensyvus dvasinis gyvenimas vis labiau traukia išeivijos žvilgsnį, skatina jos pastangas prisiliesti prie tautos dvasinių vertybių — tikro atgavimosi šaltinio. Pats gyvenimas įrodė tokių kontaktų naudingumą, nors turėjo praeiti nemažai laiko, nors abipusiškai teko griauti — ir dar teks — įvairias užtvaras šiame kelyje.

Būtina priminti — tas kliūtis bandė statyti žmonės, pasitraukę iš Lietuvos su neapykanta jos naujam gyvenimui, pranašavę jai ubago lazdą. Taip neįvyko, ir dabar kuris ne kuris jų drįsta net atvažiuoti į tą „raudoną“ Lietuvą. Ko ieško joje — peno dvasiai ar atliekų šmeižtams?

Būtina atsiminti — pirmieji tiltą į Lietuvą atšauriais „šaltojo karo“ metais pradėjo tiesti pažangių Amerikos lietuvių organizacijos, „Laisvės“ ir „Vilnies“ redakcijos. Jų veikėjai ir bendradarbiai ir sudarė pirmąją grupę, atvažiavusią 1959 m. į Lietuvą. Tuo metu vienas „Vilnies“ redaktorių L. Prūseika rašė: „Kultūriniai ryšiai su senąja tėvyne mums yra būtinybė. Naujoji Lietuvos literatūra, jos dailė, jos pasiekimai mokslo ir kultūros srityje dvelkia į mus gaivinančia srove... To nemato tik savyje užsiklėndę, sustingę savo galvosenoje mizantropai“.

Laiko vėjai gerokai pakedeno ir kedena tą mizantropišką galvosena.

Anais „šaltojo karo“ metais pažangių lietuvių grupės kelionė į Lietuvą tapo pirmąja kregžde, pranašaujantią ryšių su tėvyne pavasarį. Laikas savo padarė.

Girdėjom, šiemet Lietuvoje buvo šalta žiema. Bet kaip išeivių troškimo prisiliesti prie tėvų gimtosios žemės nesulaikė „militarizmo ir neapykantos žiema“, taip dabar gamtos kaprizai, girdėti, neturėjo įtakos tikram tautiečių kelionių į Lietuvą antplūdžiui. Vien gegužės mėnesį iš Amerikos buvo nuvykę arti dešimties lietuvių grupių.

„Tėviškės“ draugijos pastangomis išeivių ryšiai su Lietuva persikelia į naują plotmę — suinteresuotų žmonių — mokslininkų, literatų, gydytojų, menininkų, kitų sričių specialistų — bendravimą. Iš to turi būti abipusės naudos.

nų kojose nešioji ir polkas, ir valsus, tango, kadrilius...

Tad ir mums nieko kito nebelieka. Ir nors dar (rašau kovo mėnesio 12 d.) Lietuvoje gilūs pusnynai, dar ir šiandien rytinis šaltukas atskaičiavo minus 14 laipsnių Celsijaus, bet tai — niekai. Tai tik kojų paskaudėjimas po gerų šokių... S. Grigaitė

Štai Lietuvoje viešėjusi L. Mokinio vadovaujama JAV lietuvių kūrybinių darbuotojų grupė (nemaža dalis čikagiečiai) turėjo plačią programą — lankėsi mokslo įstaigose, susitiko su mokslininkais, rašytojais. Kaip informuoja savitraštis „Literatūra ir menas“, pokalbyje LTSR rašytojų sąjungoje „paliesta nemažai tiek Lietuvos, tiek išeivijos lietuvių literatūros klausimų. Svečiai domėjosi lietuvių literatūros klasikos, išeivijos literatūros leidimo Lietuvoje perspektyvomis. Plačiau sustota prie lietuvių literatūros vertimų į anglų kalbą galimybių. Apskritai dalykiškas pokalbio tonas, matyt, leidžia prognozuoti ir glaudesnius, konkretesnius kūrybinius ryšius. Nes, kaip prisistatydamas pasakė emigrantinės spaudos bendradarbis M. Drunga, „Amerikoj gyvenu, bet tikiuosi nenumirt Amerikoje“.

Labai idomu darosi, kai išgirsti tokius p. Mykolo Drungos žodžius. Juk jis gimęs ne Lietuvoje, iki šiol nė karto joje nebuvo, nemažai apie jos reikalus plunksną kreivai vedžiojęs, o dabar — tokie sentimentai. Matyt, kažką turi toji Lietuva, tegu ir „raudonąja“ pravardžiuojama.

Skaltytojas

Rūpestingai tvarko savo gyvenvietes Šiaulių rajono Briūdų, Sutkūnų, Vijolių kaimų žemdirbiai, dirbantys „Pirmyn“ kolūkyje. Jiems daug padeda kolūkio architektė, Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto auklėtinė Virginija Taujanskienė. Pagal jos projektus statomas medicinos punktas, rekonstruojamas vaiku darželis, tvarkoma aplinka. Turtingas kolūkis statyboms ir aplinkos tvarkymui kasmet skiria milijonus rublių.

Nuotraukoje: Kolūkio architektė Virginija Taujanskienė.

A. Dilio nuotrauka

Vilnis, 1987 m. rugpjūčio 6 d.

☀ Lietuvoje lankėsi Suomijos generalinio konsulato Leningrade komercinis sekretorius M. Ikiavakas. Jį priėmė Lietuvos TSR užsienio reikalų ministras V. Zenkevičius.

☀ Vilniuje pas P. Eidukevičiaus gamybinio susivienijimo avalyninkus viešėjo Vengrijos avalyninkų atstovai iš „Mino“ fabriko. „Mino“ specialistai padės vilniečiams reorganizuoti gamybą. Nuspręsta pradėti nuo modelinės avalynės fabriko.

— Norime čia reorganizuoti visus barus, pradedant parengiamaisiais darbais ir baigiant gatava produkcija. Būtina aprepti visas operacijas. Esame pasiryžę perleisti patirtį, žinias, paremti avalyninkus žaliava, viskuo, kas būtina, — pasakė korespondentui L. Greisui delegacijos vadovas.

Anot jo, „darbo našumui padidinti, produkcijos kokybei pagerinti, priartinti ją prie pažangiausių standartų prireiks kiek mažiau kaip dvejų metų“.

☀ Vilniuje, Respublikinėje bibliotekoje, atidaryta ekspozicija, skirta istoriko, poeto Motiejaus Strijkovskio gimimo 440-osioms metinėms.

1570—1573 m. M. Strijkovskis parašė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir gretimų šalių istoriją. Deja, anot autoriaus, jo rankraštį pasisavinęs kronikininkas A. Gvanjinis.

„Apie šauniosios lietuvių, žemaičių ir rusų tautos pradžią“ — eiliuota M. Strijkovskio kronika. Vėliau ją perdirbo proza ir pavadinimo „Lenkijos, Lietuvos, Žemaičių ir visos Rusijos kronika.“ Ji buvo išleista Karaliaučiuje kaip pirmoji spausdinta Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija.

☀ Vilniaus miesto teritorijoje yra vienuolika ežerų ir trys kiti vandens telkiniai, kurių bendras plotas — 165,5 ha. Per Vilnių tekančių upių bendras ilgis — 28,8 km.

☀ Įvyko Tarybų Lietuvos kino mėgėjų draugijos Vilniaus skyriaus eilinis, jau 14-asis šeimininių filmų festivalis. Šį kartą parodyta 12 juostų.

☀ „TAU, MAMYTE“ — tai tradicinė paroda, kuri surengta Res-

publikiniuose pionierių namuose. Ekspozicija pateikia originalius minkštus žaislus. Gražia ornamentika, liaudies tradicijų motyvais išsiuvinėtos staltiesės, servetėlės, puodkaitės ir kiti buitiniai rankdarbiai.

☀ Vilniuje, Mokslininkų rūmuose, suruoštas Marijos Pečkauskaitės-Satrijos Raganos vakaras, skirtas jos gimimo 110-osioms metinėms. Į vakarą buvo pakviesti mokslininkai, rašytojos kūrybos tyrinėtojai J. Girdzijauskas, J. Žekaitė, R. Karmalavičius.

● Sių metų Tarpkontinentinės taurės turnyro organizatoriai yra milaniečiai iš Italijos. Kad patektų į šias žaidynes, Kauno žalgiriečiams buvo keliamos dvi sąlygos — kad jie laimėtų šalies čempionatą ir kad atvyktų į Italiją stipriausios sudėties. Buvo užakcentuotas būtinas A. Sabonio dalyvavimas.

Turnyre pakviesta dalyvauti Europos šalių čempionų turnyro finalininkai Milano „Treiser Filips“, Tel Avivo „Makabis“, Pietų Amerikos šalių taurės laimėtojas Buenos Airių „Ferkaril Oeste“, Šiaurės Amerikai greičiausiai atstovaus Vašingtono universitetas. Kitos keturios komandos kviečiamos turnyro organizatorių iniciatyva. Tai Europos taurių laimėtojų taurės nugalėtoja Zagrebo „Cibona“, R. Koračio taurės laimėtoja Barselonos „Barcelona“, Tarpkontinentinės taurės savininkas Kauno „Žalgiris“ ir Brazilijos čempionas — San Paulo „Monte Libanas“.

Krepšinio specialistų nuomone, tokio lygio klubų turnyro dar nėra buvę. Turnyras Milane vyks rugsėjo 15—20 dienomis.

● Į „Vilniaus“ baldų kombinatą atvyko grupė darbininkų iš giminingos įmonės „Coilenroda“, esančios Vokietijos Demokratinėje Respublikoje. Pagal tarpusavio susitarimą tuo pačiu metu „Vilniaus“ kombinato grupė darbuotojų dirbs Vokietijos Demokratinėje Respublikoje. Per tris tokios darbinės viešnagės savaites gimininių įmonių atstovai ne tik dirba cechuose, bet ir detaliai susipažįsta su kolegų gamybinio ir profsąjunginio darbo patirtimi.

SUSITIKIMAI SU STUDENTAIS

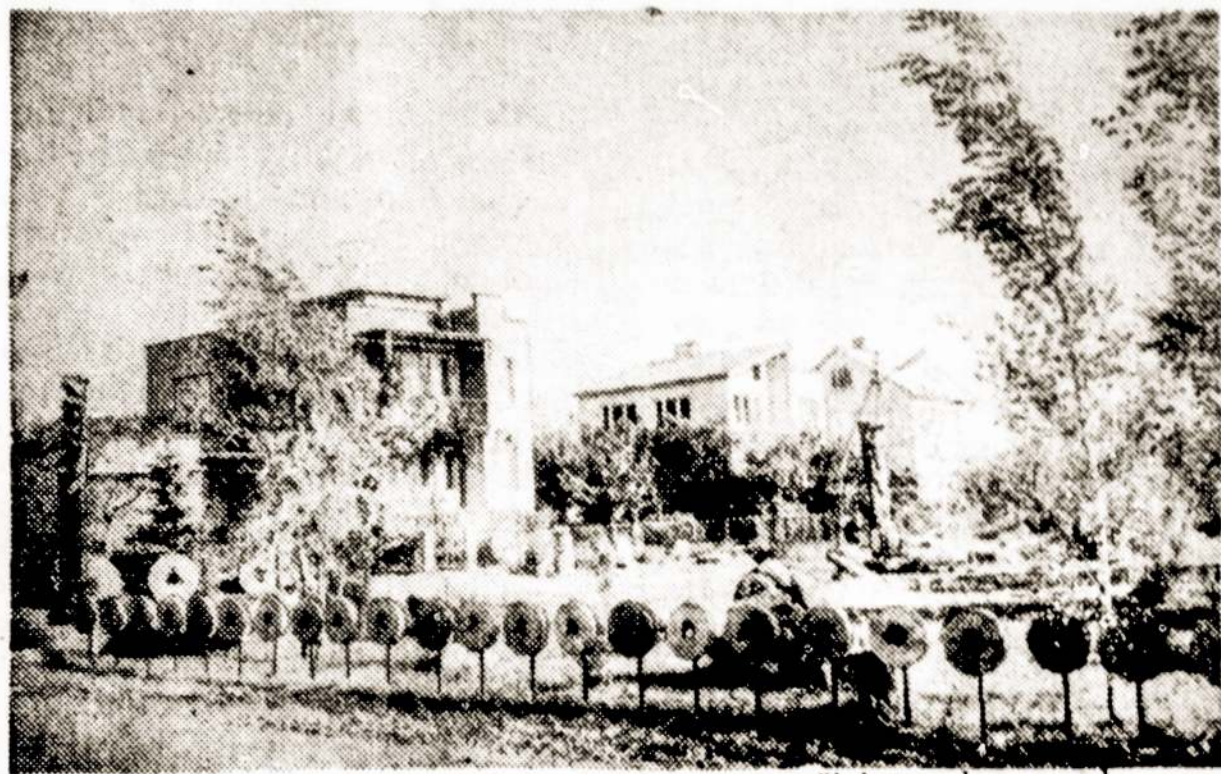
Vilniaus universiteto filologijos fakulteto skelbimų lentoje pasirodė pranešimas, kad gegužės 15 d. 17 val. 118 auditorijoje įvyks susitikimas su rašytoju Eduardu Cinzu. Penktą kartą viešėjo Lietuvoje Belgijos lietuvių rašytojas, tačiau nė karto iki šiol nevaikštinėjo po Universiteto kiemelius ir auditorijas. Proga pabuvoti Universitete E. Cinzui pasiūlė penktojo kurso lituanistai, klausantys lietuvių emigracinės literatūros specialaus kurso. Pakvietimą atėiti į susitikimą paskelbė lietuvių literatūros katedra, kuriai vadovauja V. Areška.

Auditorija, kurioje su svečiais iš užsienio susitiko filologijos fakulteto studentai, — viena erdviausių, tačiau daliai susitikimo dalyvių neliko vietų sėdėti, jie apstojo palanges. E. Cinzas, ypač po antrosios knygos, išleistos Lietuvoje, tapo labai populiarus. Tai patvirtino ir šis susitikimas. Čia atėjo ne tik studentai, bet ir literatūros mokslininkai — V. Kubilius, V. Galinis, D. Sauka ir kiti. Susitikimas, kurį vedė katedros dėstytojai E. Bukelienė ir V. Kazakevičius, užtruko beveik pusantros valandos. Rašytojo klausini-

nėjo, kas yra „Raudonojo arklio vasaros“ pagrindinio herojaus prototipas, ar buvo gyvenime Monos pirmtakė, kiek rašytojas domisi dabartine lietuvių literatūra ir su kuo Lietuvoje tarp rašytojų pažįstamas, koks Belgijos lietuvių kultūrinis gyvenimas, kokie šios viešnagės įspūdžiai, koks Belgijos jaunimas, ar norėtų rašytojas gyventi Lietuvoje, kokiomis kalbomis kalba ir galvoja ir t. t., ir t. t.

Toks buvo E. Cinzo pirmas susitikimas su Lietuvos studentais. Beje, žodis „pirmas“ šioje, penktojoje, viešnagėje pavartotinas ne vieną sykį. Pirmą kartą jis dalyvavo Lietuvos televizijos pokalbyje programai „Literatūra ir gyvenimas“, pirmą kartą lankėsi „Nemuno“ ir „Literatūros ir meno“ redakcijose, pirmą kartą Rietave turėjo net du susitikimus su skaitytojais ir apvažiavo kai kurias gimtosios Žemaitijos vietas. Buvo „Normos“ operos premjeroje. O visa kita per tas tris savaites buvo įprasta: daug bendravimo su Lietuvos rašytojais, viešnagė „Vagos“ leidykloje, kuri pasirengusi leisti jo trečiąją knygą, dairesi po Vilnių, Kauną ir kitas vietas.

Vladas Viešintas

Pasvalio miesto kraštotyrininkų iniciatyva gražiai tvarkomas skveras. Jame surinkta apie šimtas įvairaus dydžio girnapsių, senujų malūnų mechanizmai.

Taip atrodo skveras.

A. Sabaliausko nuotrauka

KAIP SUVALGYTI DRAMBLĮ

Kiek, kas ir kur bepriekaištautų Tarybų Lietuvai už neva pastangas „save nupiešti kuo gražiau“ — mes jiems nepatikėsime. Lietuvos spauda mirgėte mirga spalvomis, kurios anaiptol jos nepiešia, kaip gal jai to norėtusi. Piešiniuose ji tokia, kokia iš tikrųjų yra.

Šiandien matome ten didžiulį pasiryžimą sustiprinti save ekonomiškai ir demokratiškai. Tai pirmiausia reiškia, kad būtina apsvaityti nuo viso to, kas trukdo jos spartesnio stiprėjimo kelyje. Tačiau jeigu geriau įsižiūrėsime į tas demokratizacijos būdu atskleistas negeroves, jeigu nepatingėsime jų apmąstyti, tai nesunkiai sprasime štai ką: dideli, oi, dideli tie rezervai, kurie vis dar nepanaudojami praktikoje. Didelės, oi, didelės tolimesnio liaudies ūkio vystymo perspektyvos. Žinoma, su sąlyga, kad bus pašalintos tos kliūtys, kurios užtvėrė, apgriozdė ir trukdo spartesnį judėjimą.

Štai tik vienas pavyzdėlis iš toli gražu ne reikšmingiausių. Lietuvos spaudoje nurodoma, kad Eksperimentinio žolės ir šiaudų perdirbimo mašinų konstravimo instituto darbuotojai per praėjusį penkmetį įformino 108 išradimus. Deja, „iš tų 108 išradimų tik 18 buvo įdiegti“.

O kur dingo dar 90? Pasirodo, taip ir liko popieriuje be jokios naudos. Ot, ir pagalvo-

kime, kokias jėgas užslėpė dalykinės tvarkos stoka. Štai ir pagalvo- kim, kas gi išrado „persitvarkymą“.

Mes linkę pasakyti taip: persitvarkymą išrado būtent tie 90 iš 108 nepanaudoti išradimai gamybai tobulinti. Jie pirmieji pradėjo „skambinti“ apie persitvarkymų būtinumą. Šis skambesys susiliejo su kitais ir jau... choras, kurio neišgirsti buvo negalima.

Amžiną atilsį mielas Servitas Gugas, mėgdavo klausiti, kaip galima suvaldyti dramblių. Ir atsakydavo: mažais kąsneliais...

Tai, kas dabar vyksta Lietuvos ir visos Tarybų šalies gyvenime, neabejotinai yra didžiulio darbo pradžia, ir, pasakytume, sėkminga, kadangi šis procesas apėmė visą

šalį, visas visuomenės gyvenimo puses. Dėmesys ten vykstantiems dalykams reikalauja analizės. Ir kas tai mokės padaryti, supras, kad „persitvarkymas“ ten pirmiau-

sia vardan to, kad būtų pašalintos kliūtys, trukdančios socializmui realizuoti, kas glūdi jo pačioje prigimtyje... Tačiau atsiras jėgų, kurios žmonėms stengsis sutrukdyti suprasti vykstančią Tarybų šalyje persitvarkymų esmę... Tai išties didelis dalykas, ir jį, ko gero, kaip tą dramblių, reikia valgyti po kąsnelį.

P. Silinis

Lietuvos profsąjungų kultūros rūmų klasikinių šokių kolektyvas „Liepsnelė“ yra vienas didžiausių saviveiklinių kolektyvų Vilniuje. Šokio meno jame mokosi 160 mergaičių.

Nemažai mergaičių šokių pasirinko profesija. Devynios „Liepsnelės“ auklėtinės šoka Valstybiniame operos ir baletų teatre. Kelios mergaitės ir dabar mokosi choreografijos mokyklose.

Nuotraukoje: „Liepsnelės“ šokėjos.

A. Sabaliausko nuotrauka

Vilnis, 1987 m. rugpjūčio 6 d.

Pro gimtinės langus įsivaizduoju, kad

„vieną kartą, gavęs „Vilnį“, surasiu parašą KRONIKIETIS. Tam ryžausi dėl vieno dalyko: noriu rašyti apie save, šeimą, gimines. Jeigu dar užliptų ant kulnų koks pažįstamas, tai ir apie jį. Tiksliau sakant, būtent su tokia kompanija pasirošęs pasižvalgyti pro savo namų langus. Tikiuosi, kad pro jį matosi labai daug, ir todėl KRONIKIETIS, kurį priimkite kaip kolektyvinį korespondentą.

Asmeniškai mano šeimoje keturi žmonės. Jeigu joje būtų dar pusė žmogaus, galėčiau pasakyti, kad tai ideali lietuviška šeima. Nežinau, ar teko jums skaityti nedidelę knygelę „KARTA KEIČIA KARTA“, kurią paruošė ir pernai išleido S. Vaitiekūnas, P. Adlys ir L. Perkūmas. Pasiremami atliktais sociologiniais tyrimais, jie pateikė išvadą, kad keturių su pu-

se žmogaus šeimą Lietuvos visuomenė skaito idealia savo dydžiu. Dabar, anot knygos autorių, Lietuvoje „plinta vienvaikės ir dvivaiškės šeimos modelis. Šios orientacijos laikosi du trečdaliai šeimų“. Autoriai tokių šeimų negiria, ypatingai tų, kurios už „vienavaikį šeimos modelį“. Paklauskite tik: „Vienavaikėje šeimoje atsiranda sąlygos formuoti vaiko sąmonėje vartotojiškam požiūriui į gyvenimą. Per didelės dėmesys vieninteliam šeimos palikuoniui ugdo jame neigiamus egoizmo, savęs pervertinimo brožuos, kurie vėliau perauga į rimtus asmenybės trūkumus. Taigi nukentčia tiek visuomenė, tiek šeimos interesai“. Nežinau, ar po to, ką čia parašė knygos autoriai, sumažės Lietuvoje šeimų su vieninteliu palikuoniui. Kol kas jų daugėja. Tačiau jeigu kada sumažės, tai tikriausiai ne dėl tokio autorių požiūrio. Tačiau tai nereikia, kad jie nepasakė svarbaus: vienturteliai visuomet vienturteliai. Aš netgi autorius paremiu ne tik teoriškai, bet ir praktiškai, kadangi, kaip jau girdėjote, mano šeimoje du palikuonys.

DABAR LIETUVOJE

verda toks gyvenimėlis, kad tikrai įdomu stebėti. Visi ant kojų pašokę: kas muša būgnus ir nekantriai veržiasi pirmyn, kas irgi muša būgnus, bet pirmyn nesiveržia, o tik sunerimusiai dairosi ir laukia, kad gal ir vėl užstos ramybė, kuomet, jeigu valdžia pasako, kad gerai — tai gerai, jeigu pasako, kad negerai — tai negerai. Šitaip sakydama, specialiai perduodu, bet gyvenimo fone, kurį šiandieną turime Lietuvoje — tas visai nekenkia. Neseniai skaičiau japonų profesorius, valgančio duoną iš sovietologijos, toki prisipažinimą:

„Aš pradžioje neįvertinau gilumos pokyčių, kurie vyksta Tarybų Sąjungoje, ir aštriai kritikavau tarybinę politinę sistemą. Dabar išaiškėja naujų tarybinių lyderių mastabiškumas. Partijoje ir valstybėje rinkimų proceso pasikeitimai ryžtingai išplėtė demokratines teises Tarybų Sąjungoje. Gyventi darosi įdomiau. Anksčiau aš per 5–10 minučių suspėdavau peržiūrėti visus centrinius tarybinius laikraščius ir žurnalus. Dabar nesuspėju ir per dvi valandas“.

Žinoma, šis profesorius per tas 5–10 minučių ir anksčiau mūsų spaudos negalėjo perskaityti, jeigu žmogus prie sąžinės. Ir anksčiau reikėjo gyventi ir gyvenom, nesutildami standartuose, tačiau profesorius žodžiai įdomūs tuo,

jog parodo, kad ir sovietologai nu-stebto.

BET NUSTEBTI NESUNKU,

o sunkesni dalykai palikti mums. Prisikaupė neatidėliotinų darbų, kuriuos žūt būt reikia padaryti. Jie neatsirado iškart ir galvoju, kad metai iš metų gerėjant gyvenimui, mes nepamatom, kad kartu su gerove priaugo ir daug daug to, kas pasidarė sunkiu balastu. Negalvokite, kad tai tik iš mano smegeninės. Čia pacituosiu dalykėlių, kuriuos Vilniaus „Vakarinių naujienų“ laikraštyje pateikė jo korespondentas Kazimieras Budrys.

„Atrodo, viską galėtum iškęsti, į visus nepriteklus mūsų ligoninėse ir poliklinikose numoti ranka, jeigu jaustum tavo sveikata susirūpinusio mediko žvilgsnį, nuširdų norą padėti. Jeigu jaustum dėmesį tau, jo pacientui. Manau, kad būsimieji gydytojai turėtų keltą metų padirbėti sanitarais, patikrinti save, savo jautrumą kito žmogaus skausmui.“

„Dabar mūsų miesto medicinos įstaigos panašios į fabrikus, kur viešpatauja biurokratizmas. Tarsi konvejeriu prabėgoms apžiūrimi ligoniniai, rašomi receptai“...

„Kada pas mus atsiras apraoma poliklinika, kurią jau ne kartą išgarbinote per savo spaudą? Sutinku mokėti, kad tik mane dėmesingai gydytų. Nauda bus visiems. Tikri gydytojai, kuriuos ligoniniai netruks atrasti, užsidirbs pagal nuopelnus. Silpniesni medikai bus priversti kelti savo kvalifikaciją, stengsis „krūvinu prakaitu“ pelnyti sau duoną, deramą padėti, visuomenės pasitikėjimą.“

„Siūlai iš esmės pagerinti ir įmonių bei statybinių organizacijų poliklinikų darbą, aprūpinti jas reikalinga įranga, medicinos aparatūra, medikamentais, medicinos kadrtais... Arba laikas jas likviduoti, nes, norint ten gydytis, mums reikia geležinės sveikatos“.

Panašaus turinio citatų iš žmonių laišku galima pateikti ir daugiau. Žodžiu, pasiklausius nelinksma. Kur jie teisūs, kur jie klysta — ne tai svarbu. Svarbu, kad šitokiame lygyje Lietuvos medicina nepasiliktų. Reikia persitvarkyti,

apsivalyti, išsiskalbti, bet taip, kad su vandeniu nebūtų išmestas ir kūdikis. Visi norime, kad būtų geriau, bet irgi, neduok die, užmiršti ir medicinos nuopelnus, nematyti, nuo ko iki ko ji išaugo. Stengiuosi nebūti kategoriškas ir masčiau, kad gal, kai anksčiau labai mažai ar nieko neturėjom, ir pagaliau kažkiek praturtėję, mes negalėjome pasilikti abejingi geresniam gyvenimui. Statėme, kūrėme, gaminome ir tiek įsijautėme, jog nepastebėjome, jog to per mažai. Oi, per mažai turėti tiek ar tiek gydytojų, ligoninių, poliklinikų. Dar reikia, kad gydytojai būtų ne tik geri specialistai, bet ir geri žmonės. Jų pacientai, kaip girdėjom, pirmiausia laukia jautrumo.

Tad sakau: yra, yra apie ką pagalvoti. Persitvarkymų plūgo noragas jau įstrigo į žemę. Tai irgi reikia mokėti padaryti. Bet arti sunkiau...
Kronkietis

Liaudies meistrės Julijos Jonušauskienės per pusę amžiaus numegstų ir nunertų drabužių ir nėrinių skaičius greit pasiekė tūkstantį. Respublikos muziejuose yra jos darbo staltiesių, lovatiesių, kilimų iš vilnos, lino, špagato.

Liaudies meistrė Julija Jonušauskienė ir jos mezginiai bei nėriniai.

DĖL KO DŽIAUGIASI REKTORIUS

Mokytojas! Dievai žino, kur šios didžiulės epopėjos pradžia, o pabaigos irgi nematyti. Gyvenime apstu profesijų ir daug jų visuomenės sąmonėje užima išskirtinę vietą. Kiekviena profesija išmoko už savo prestižą atkakliai pakovoti, tačiau, nepaisant to, visuomet yra žmonių, kurie jų kiemo dovanas ima iš antrų, trečių ar ketvirtų rankų, o ne betarpiškai. Na, o mokytojo profesija? Rodyk tą, rodyk kitą ir bet kurį paklausus apie jų mokytojus, būtinai išgirsi, kad jie buvo pas kiekvieną ir kartu su jais nueitas pa's sunkiausias, atsakingiausias gyvenimo kelias. Su mokytojais atėjome į savarankišką gyvenimą, tačiau net ir čia neretam iš mūsų nesinori paleisti nuosirdžią, sąžiningą jo ranką — dažnai prisimenam, nedažnai susitinkam ir dar rečiau padėkojam... Beveik kas antras Lietuvos mokytojas yra baigęs Vilniaus valstybinį pedagoginį institutą. Jo rektorius profesorius dr. JONAS ANIČAS apie mokytojo profesiją šitaip:

— BET KOKIO AMATO GALIMA IŠMOKTI IKI AUKŠČIAUSIO MEISTRISKUMO, IKI VIRTUOZIŠKUMO, TAČIAU MOKYTOJO DARBAS — TAI NE AMATAS. MOKYTOJO DARBAS — TAI MENAS. O, KAIP ŽINIA, KIEKVIENAS MENININKAS PIRMIAUSIA DIRBA ŠIRDIMI... TAD JEIGU MOKYTOJAS NETURI PLACIAUSIOS GAMOS TAURIAUSIŲJŲ ŽMOGIŠKŲJŲ JAUSMŲ, JEIGU JIS NESUGĘBA PAGARBIAI ELGTIS SU KASDIEN ŠALIA ESANČIU AUGANČIU ŽMOGUMI IR NEJAUČIA ATSAKOMYBĖS UŽ JĮ, O PAČIU BLOGIAUSIU ATVEJU — KARTAIS NET NEMĖGSTA SAVO MOKINIO — JIS NE MOKYTOJAS.

Asmeniškai man atrodo, kad visa, kas idealu — ir ypatingai, jeigu idealaus ieškome žmoguje, — daugiau teoriška ir visuomet tarp to, ką turime, ir idealaus yra neįveikta erdvė. Todėl svarbiausia pareiga yra būtent ta, kad sumažinus „nuotojų iki idealaus“. Bet šiandieną, deja, dažnokai priversti rodyti į broką, ir jo neišvengia ir mokykla mokytojo asmeny.

Tačiau atrodytų labai neteisinga, jeigu dalį atsakomybės už tai neprisiimtų sau pati visuomenė. Mokytojas „sumoteriško“, o visur pripažįstama, kad taip neturėtų būti. Mokytojo prestižas smuktelėjo žemyn. O kas jį turėtų paremti?..

Profesoriaus nuomone, pasitaikančio broko priežastys glūdi at-rankoje, kitaip — žemo lygio profesiniame orientavime: „TODĖL

KARTAIS IR ATKLYSTA ATSI-TIKTINIS ŽMOGUS Į MOKYKLĄ, — sako jis. Ir toliau: „NORĖČIAU KAD SUVAŽIAVIME BŪTŲ YPATINGAS DĖMESYS ATKREIPTAS Į TEISINGĄ ORIENTAVIMĄ MOKYTOJO DARBUI“.

Ir štai vėl galvoju: žinoma, yra tam tikri „orientavimo mokytojo darbu“ įgūdžiai, patirtis, yra sukauptas mokslas, pagaliau, kaip girdim, čia pastelkti ir kompiuteriai. Žodžiu, einama tuo patirties keliu, kai devynis kartus atmatuojama ir tik tada... Bet kaip čia garantuoti tikslumą, jeigu objektas — žmogus, jeigu jis renkasi kelią dar brėsdamas, dar nebūdamas pačioje brandoje. Žodžiu, sunkus ta: sunkus, bet ir atsakingas, atsargus šis darbas. Ir kol kas, atrodo, daugiau pasitikima sąžine, negu kompiuteriu. Tai girdim ir iš profesorius:

— GERAI, — sako jis, — JOG PIRMO ANTRŲ KURSO STUDENTUI SUTEIKTA TEISĖ IR LAISVĖ PERSIORIENTUOTI Į KITĄ PROFESIJĄ, T. Y. PEREITI Į KITĄ AUKŠTĄJĄ MOKYKLĄ. JEIGU STUDENTAS TVIRTAI PAREIŠKĖ APSIRIKĘS, TENKA ATSIŠVEIKINTI. PĖR PRIEVARTĄ MIELAS MOKYKLAI NEBŪSI... MOKYTOJAS PIRMIAUSIA TURI PELNYTI MOKINIŲ PASITIKĖJIMĄ, PAGARBĄ, IR TIK TADA JO SKELBIAMOS IDĖJOS BUS IŠGIRSTOS PROTU IR PRIIMTOS ŠIRDIMI.

Gerai, kad šiandieną žmonėse atsirado susidomėjimas viskuo, kas vyksta šalyje... Ir kiekvienas stengiasi į reiškinį pažiūrėti savo akimis. Neaplenkia tokios „akies“ ir mokykla. Profesorius džiaugiasi:

— KAD VISI IR DAUG ŠNEKA APIE MOKYKLOS REIKALUS — TIK DŽIAUGTIS REIKIA. SENIAI TAIP REIKĖJO, VISADA TAIF TURI BŪTI. TAI IR RODO VISUOTINĮ DĖMESĮ MOKYKLAI... Sunkus persitvarkymų vežimas, bet... Kai visi, kai kartu, kai ne kas sau, tai ir rezultatų galima laukti.

P. R.

SENI ŽMONĖS SAKO...

Lazdynas pražydo — bitės lauk.

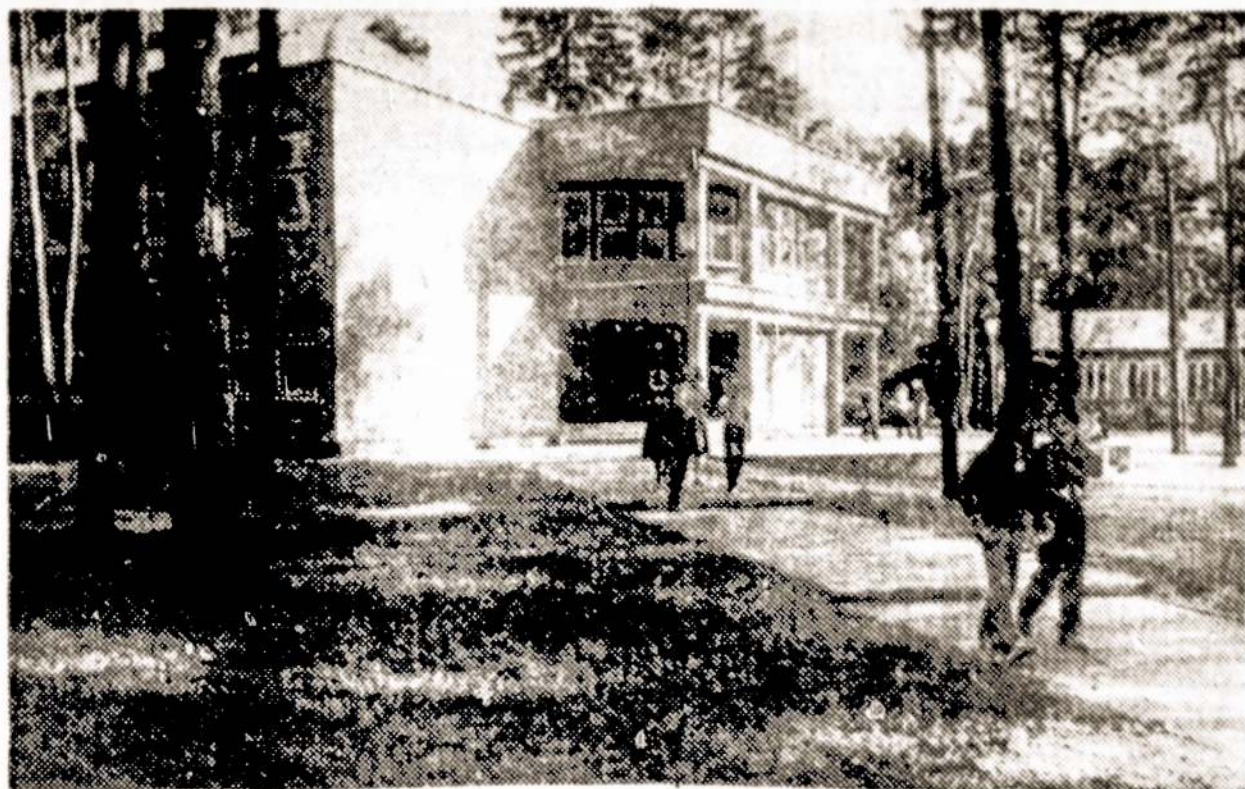
Jei bičių spiečius dūzgia ties žydinčiu šermukšniu, ryt bus giedra (šermukšnių žiedai nektarą išskiria tik esant giedrai).

Nespręsk apie derlių iš želmens.

Jei bitės anksti laktą atlipdo, bus gražus pavasaris.

Jei šermukšnis gausiai žydi, galima tikėtis šlapio rudens.

Vilnis, 1987 m. rugpiūčio 6 d.

Daugiau kaip pusantro šimto vaikų lanko neseniai atidarytą Alytaus dailės mokyklą. Miesto darbininkų ir tarnautojų vaikams mokykloje dėstomi tapyba ir skulptūra, keramika, meno istorija ir kitos disciplinos.

Alytaus vaikų dailės mokykloje.

V. Usinavičiaus nuotrauka

ALBUMAS – "BAŽNYČIA LIETUVOJE"

„Minties“ leidykla lietuvių, rusų ir anglų kalbomis išleidžia albumą „Bažnyčia Lietuvoje“, kurio tiražas 30 000 egzempliorių.

„Naujosiose knygos“ surandame jo tokį pristatymą: „Albumas supažindina skaitytojus su daugeliu Lietuvoje veikiančių bažnyčių, priklausančių įvairioms konfesijoms. Nuotraukose — architektūriniai paminklai, saugomi valstybės, kiti bažnyčių pastatai, juose esantys dailės kūriniai, vidaus interjerai, religinės apeigos ir šventės (...)“.

Užsienio lietuviams, kurie sužinojo iš „Minties“ leidyklos planų apie šį leidinį, galėjo kilti abejonė: jeigu pažadėtu metu nėra albumo, t. y. jeigu jis nepasirodė 1986 metais, kaip buvo užplanuota, tai tikriausiai kas nors „persigalvojo“. Abejoti dėl to nereikia, albumo spausdinimas nesustojė, o tik persikėlė į 1987-uosius metus. Leidinio sudarymas, paruošimas spaudai pasirodė sunkesnis ir sudėtingesnis, negu laukta. Pagaliau ir leidykla nespėjo padaryti laiku tai, ką buvo pažadėjusi, sugaišino ir spaustuvė.

„Bažnyčia Lietuvoje“ bus didelė knyga, kurioje pagrindinė dalis — spalvotos iliustracijos. Jau senokai buvo išryškėjęs poreikis pateikti knygą apie tą krašto gyvenimo sritį, su kuria nuolat susiduriame, apie kurią pagaliau skleidžiama tiek neobjektyvios, tendencingos informacijos.

Bažnyčios yra svarbi Lietuvos kultūros istorijos dalis, todėl jų nuotraukos sutinkamos visuose albumuose, kurie supažindins skaitytoją su Lietuva ir jos miestais. Tačiau religinės šventovės drauge sudaro atskirą visumą, specifiską architektūros ir meno sritį, o pats religinis gyvenimas — Lietuvos gyventojų dalies gyvenimo būdą. Leidinio apie bažnyčias ir religinį gyvenimą pasigenda ir respublikos svečiai, ir tie Lietuvos gyventojai, kuriems svarbus kultūrinis ir istorinis krašto gyvenimas. Todėl iš pradžių leidykla pasiūlė pačiai Bažnyčiai išleisti knygą apie Lietuvos religinį gyvenimą, sutikdama prityrusiomis leidėjų jėgomis atlikti visą pageidaujamą redakcinį, techninį darbą, tarpininkauti spausdinant ir organizuojant per valstybinę grandį leidinio platinimą, t. y. padaryti tą didžiulį darbą, kuris reikalingas daugelio specialybių žmonių patirties. Tačiau vėliau sumanymą teko realizuoti vienai leidyklai, kuri pasikvietė į talką sudarytojus. Daug laiko atėmė fotografams, — o į šį darbą senokai buvo įsitraukęs „Gimtojo krašto“ fotokorespondentas Viktoras Kapočius, Vilnis, 1987 m. rugpjūčio 6 d.

kol išvažinėta skersai ir išilgai Lietuva, parenkant būdingiausias veikiančias bažnyčias. Prie albumo sudarymo prisidėjo ir kiti fotografai. Meninį jo maketą paruošė ir realizavo leidyklos vyriausias dailininkas Adolfas Broga. Leidinį redagavo Onutė Deveikiėnė, patikrindama kiekvieną faktą: koks bažnyčios pavadinimas, koks stilius, kada statyta, ar tikrai šita pati ir t. t. O skirtumų įvairioje literatūroje pateikiant šias žinias pasitaiko... Todėl reikalingų konsultacijų teikė ir Bažnyčios specialistai.

Albumo iliustracinė dalis taip suplanuota, jog bažnyčios išdėstytos pagal abėcėlinę rajonų tvarką: Akmenė, Alytus, Anykščiai ir t. t., tad Kauno ir Vilniaus bažnyčios, kurių daugiausia, išsidėsto tolesniuose albumo puslapiuose. Atskiras skyrius — bažnytiniam gyvenimui: Kauno kunigų seminarija, kurijos, vyskupai, jų kelionės, Lietuvoje leidžiama literatūra ir kt. Be to, leidykla surado galimybių, kad tekstai (įžanga, apibūdinanti Lietuvos bažnytinį gyvenimą ir krikščionybės istoriją, parašai) pateikiami ir kitomis kalbomis. Tai pirmas tokio pobūdžio leidinys.

Kazys Vilnietis

Nemaža dailininko Vitolio Trušio darbų puošia Šiaulių gamyklų interjerus. Jis vaisingai darbuojasi akmens mozaikos srityje. Už aktyvų kūrybinį darbą dailininkui suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio meno veikėjo garbės vardas.

Nuotraukoje: Vitolis Trušys savo dirbtuvėje.

A. Dilio nuotrauka

Aplankykite Lietuvą

Šiemet „Vilnies“ administracija ir vėl organizuoja laikraščio skaitytojų tris turistines grupes vykti pasisvečiuoti Lietuvoje. Kaip paprastai esti, „Vilnies“ turistinės grupės Lietuvoje pabuvoja dešimt dienų. Šiemet irgi tiek pabuvos ir, be to, dar grupės globos „Tėviškės“ draugija, dažnai turistams leidžianti nuvykti ir į savo tėviškes.

PIRMA GRUPĖ iš Čikagos išskrido gegužės 11 d.

ANTRA GRUPĖ iš Čikagos išskrido tiepus 13 d.

TREČIA GRUPĖ iš Čikagos išskris rugpjūčio 17 d., New Yorke staptels porai valandų ir išskris į Belgradą. Čia rugpjūčio 18-tos dienos naktį pernaktos ir kitos dienos rytą išskris į Maskvą. Čia vėl pernaktos ir rugpjūčio 20 d. išskris į Vilnių. Lietuvoje pabuvos 10 dienų ir rugpjūčio 30 d. išskris į namučius vėl per Maskvą, Belgradą, New Yorką. Čikagoje' atsiras rugpjūčio 31 d. (pirmadienį) po pietų.

Ši kelionė su visu išlaikymu ir išlaidomis, susijusiomis su grupės išvykomis iš Vilniaus bei turais, kaštus į abi puses iš Čikagos \$1,765.00, iš New Yorko \$1,715.00.

Visoms trims grupėms bus iš Vilniaus išvykos į Kauną, Panevėžį, Palangą ir pagal pasirinkimą į Druskininkus, Rumšiškės ir Trakus.

Norintys kuria nors grupe vykti, skubėkite užsiregistruoti, nes grupėse vietų skaičius ribotas. Pirmoji grupė netgi jau sukomplektuota. Jeigu tik kas nors atsisakytų, tik tada šioje grupėje vieta atsirastų.

Taipgi tenka pažymėti, kad pageidaujantys viešbučiuose gyventi po vieną, prie minėtų kelionės kainų turi pridėti po \$200.

Dėl daugiau informacijų ir registracijos reikalu kreipkitės:

„Vilnies“ Administracija
3116 S. Halsted St.
Chicago, Ill. 60608
Telefonas: 1 (312) 842-7325

P.S. Prašome, šią žinią praneškite savo giminiams, draugams bei pažįstamiems.

„VILNIES“ ADMINISTRACIJA

Kas gi keičiasi?

Kaip jau esu rašęs anksčiau, darbas Vilniaus radijo laidų užsieniui redakcijoje suteikia tikrai didelę ir įdomią galimybę: jausti, ką galvoja daugelio šalių žmonės. Visų svarbiausia — ką jie galvoja apie mus, mūsų gyvenimo būdą, kasdienybę.

Mat mūsų laidų užsieniui redakcija pasakoja apie visas gyvenimo puses. Kalbant atvirai, anksčiau stengdavomės labiau žvelgti tik į teigiamą — jos itin įdomios žmonėms, kurie taip nedaug žino apie Tarybų Sąjungą, Tarybų Lietuvą.

Dabar mūsų pokalbių temų ratas išsiplėtė. Prie mūsų mikrofono Lietuvos žmonės kalba ne vien apie savo džiaugsmus, bet ir rūpesčius, problemas, kurias dar reikia spręsti. Spaudos apžvalgose, kurias transliuojame kone kasdien (manau, visiškai pagrįstai savo spaudą laikome ryškiu gyvenimo veidrodžiu) peržvelgiame absoliučiai visą tematiką, tarp jų ir problemėn, kritinę.

Taigi ir mūsų laidose daug kas pasikeitė. Rašau „ir mūsų“ todėl, kad žymiai keičiasi pats gyvenimas. Visose srityse žymiai daugiau atvirumo, demokratijos.

Tai — gyvenimo persitvarkymas praktikoje. Beje, pasaulyje jis vadinamas rusišku žodžiu — perestroika, lygiai kaip ir viešumas — glasnostj.

Šie reiškiniai, kurie keičia, atnaujina mūsų visuomenę, itin nepatinka reakcijai, tame tarpe — ir lietuviškajai. Ta tema kaip iš gausybės rago pasipylė įvairiausių prognozių, kurios liudija tik viena: jų autorių liūdesį ir nusiminimą. Juk dabar jiems „prognozuoti“ darosi vis sunkiau ir sudėtingiau.

Taigi apie permainas mūsų laidose. Kaip jau minėjau, pasakojame dabar apie viską, aišku, ir apie jaunimą. Tai itin sudėtinga

tema. Juk čia tenka kalbėti ne tik apie mokslą ir darbą, buitį ir požiūrį į ateitį, bet ir apie neigiamus reiškinius — jų, deja, taip pat gausu. Tenka kalbėti apie sudėtingus reiškinius jaunimo gyvenime. Tokius, kaip susižavėjimas „sunkioju roku“ (hard rock) ir „metalo“ muzika. Asmeniškai nepritariu tiems reiškiniams, manau, kad jie praeis kaip trumpalaikė mada. Tačiau ši mada dabar yra, ir mes apie ją pasakojame.

Viename laišku, adresuotų Vilniaus radijo laidų užsieniui redakcijai, mūsų nuolatinis klausytojas iš Vakarų Vokietijos Olaf Kroger rašo:

„I had the feeling that something changed. I quite enjoyed your programmes, but when I heard the report on the metal fans, I was amazed because I didn't think such a frank report would be possible in the Soviet Union... It was not only this programme, others seemed to be different to from what was on before.“

(Taigi Olaf Kroger pažymi: „Jaučiu, kad kažkas pasikeitė. Man ir anksčiau patikdavo jūsų programos, tačiau kai aš išgirdau pasakojimą apie „metalo“ gerbėjus, aš buvau nustebęs, nes nemaniau, kad toks atviras pasakojimas yra įmanomas Tarybų Sąjungoje... Ne tik ši programa, bet ir kitos atrodo skirtingos nuo tų, kurios buvo transliuojamos anksčiau.“)

Mūsų laidų klausytojas iš Vakarų Vokietijos teigus. Mūsų gyvenime, tame tarpe ir laidose užsieniui, keičiasi daug, tiesiog labai daug kas.

Svarbiausia: nebėra draudžiamų temų. Tą, manau, jūs jaučiate ir iš „Gimtojo krašto“, ir iš kitos Tarybų Lietuvos spaudos, mūsų radijo laidų.

Jonas Lukoševičius

Atsiprašome skaitytojų, kad laikraštis nepilnas. Tai atsitiko dėl pašto kaltės.

"VATIKANO VIENUOLIŲ KELIAS"

Vatikanas prašalaidai prasideda nuo gana didelės apvalios aikštės, esančios prieš švento Petro baziliką.

— Cia jau ne Italijos, bet Vatikano valstybės teritorija, — aiškina mums gidė. O paklausta, kurgi yra siena tarp šių dviejų valstybių, nusišypsuoja ir neapibrėžtai mosteli ranka aikštės pakraštini.

Kad čia jau Vatikanas, galima spręsti ir iš pagausėjusių dvasininkų. Pro mane praėjo būrelis juodai apsirengusių vienuolių. Jų abitai buvo ilgi, beveik šlavė seną mozaiką papuoštą grindinį. Vienuoliai tyliai nuširino prie aukštų durų ir dingo už jų. Žvelgdamas į juos, prisiminiau ne kartą girdėtas istorijas apie "Vatikano vienuolių kelią".

Pastaruosiu metu įvairių šalių spaudoje pasirodo vis daugiau informacijos apie tai, kaip Vatikano tarnautojai Antrojo pasaulinio karo pabaigoje ir pirmaisiais pokario metais padėjo daugeliui hitlerinų karinių nusikaltėlių išvengti atsakomybės ir išsislapstyti užatlantėje. Ypač daug Vatikano išgelbėtųjų, tarp jų nemažai ir stambių hitlerinio reicho vadeivų, apsigyveno Lotynų Amerikos šalyse. Spaudoje dažnai pasirodydavo žinių, kad Lotynų Amerikoje slapstosi nacistų partijos lyderis Martinas Bormanas, gestapo šefas Heinrichas Miuleris, Osvencimo koncentracijos stovyklos budelis Jozefas Mengelė, kiti kariniai nusikaltėliai.

Antai 1965 metais Miuncheno savaitraščiui "Kvik" paskelbė seriją interviu su stambaus nacistų vadeivos Adolfo Eichmano, pakarto Izraelyje 1962 metais, sūnui Klausu Eichmanu. Šis davė interviu atvykęs pasisvečiuoti į "tėvų" žemę — VFR. "Kvik" savaitraščiui K. Eichmanas pareiškė, kad "yra tarptautinė nacistų organizacija, kurios žinioje didžiulės lėšos ir platūs ryšiai". Be to, jis pasakė, kad "kai to tėvas gyveno Buenos Airių priemiestyje, jį lankydavo žymūs trečiojo reicho veikėjai — Martinas Bormanas, kuris vėliau pareiškė šeimai užuojautą dėl Adolfo Eichmano mirties, gestapo šefas 55 generolas Heinrichas Miuleris..."

Beje, Vakarų spaudoje neretai buvo skelbiamos ir kitos nacistinių vadeivų likimo versijos. Kai kurių užsienio istorikų duomenimis, ir dabar Pietų Amerikoje kuo ramiausiai gyvena ne mažiau kaip 10 tūkstančių karinių nusikaltėlių. Ne viena dešimtis ir ne vienas šimtas jų pabėgo iš Europos vadinamuoju "Vatikano vienuolių keliu".

Dar 1944 metais daugeliui tapo žinoma slapta informacija, kad Pietų Amerikos link reguliariai kursuoja nacistų povandeniniai laivai su sprunkančiais hitlerininkais. Anglija ir Amerika tada bandė per Vatikaną itikinti Argentiną ir kitas Pietų Amerikos šalis nesutelkti prieglobsčio nacistams. Tačiau Vatikanas ne tik atsisakė padėti sąjungininkams, bet pasielgė net atvirščiai — leido suprasti, kad jis pats padės kariniams nusikaltėliams rasti

patikimą prieglobstį.

Apie tai pasakoja ir 1947 metais rašytas slaptas diplomatinis memorandumas, kurį su plačiais komentarais paskelbė JAV laikraštis "New York Times". Šio memorandumo autorius V. la Vista, anais laikais buvęs JAV karo atašė Romoje, pabrėžia, kad Lotynų Amerikos šalyse, kuriose katalikų bažnyčiai tenka svarbus, dažnai net dominuojantis vaidmuo, Vatikanas darė spaudimą savo ambasadoms, siekdamas, kad jos padėtų gauti buvusiems nacistiniams nusikaltėliams įvažiavimo dokumentus. O dokumentus, reikalingus išvažiuoti iš Italijos, Vatikanui buvo visai nesunku padaryti. Pagal Laterano sutartį tarp Vatikano ir fašistinės Musolinio vyriausybės Vatikano pasų biuras turėjo teisę išduoti dokumentus, su kuriais buvo galima išvykti iš Italijos.

V. la Vistos nuomone, šiose nelegaliose operacijose Vatikanas naudojosi ne tik savo diplomatinio tinklu, bet ir dvasininkų paslaugomis. V. la Vista primena karinį nusikaltėlį Vilį Dikse, kuris, Vatikano padedamas, dingo tuo metu, kai jį turėjo sumti Italijos policija. Amerikietis diplomatas pateikia pavardes 28 katalikų dvasininkų, išpajiniojusių į nelegalų nacistų persiuntimą.

V. Zeimantas

DAINUOJANTIS

"AŽUOLIUKAS"

"Ažuoliukas"... Kas gi nežino Lietuvoje šio gražaus berniukų choro? Žino ir senas, ir mažas. C išgirdus, kad "Ažuoliukas" susiruošė iškelti toliau, vėl žino, kad parveš gražių dovanų — pažadins kitų kraštų žmones gražiai minėti Lietuvos vardą ir domėtis jos kultūra.

Šių metų koncertinio sezono "Ažuoliuko" leitmotyvas toks: „Kiek darbėlių, kiek darbų, kiaurą dieną aš skubu“. Jis suskamba E. Balsio ir V. Palčinskaitės oratorijoje „Nelieskime mėlyno gaublio“ naujame lietuviškame filme.

Choro meno vadovas ir dirigentas Vytautas Miškinis apie „Ažuoliuko“ laukiamus darbelius šitaip: — Visų pirma ruošiamės Respublikinei moksleivių dainų šventei. Numatyta koncertinė išvyka į Kurganą ir Čeliabinską. Laukia atsakingas įrašas bei filmavimasis „Mosfilmo“ kino studijos sukamoje juostoje „Auksinė plokštelė“. Be abejo, dalyvausime Vilniaus miesto moksleivių dainų šventėje, Ariogaloje įvyksiančiame vyrų chorų sąskrydyje ir, kaip minėjau, centriniam renginyje — Respublikinėje moksleivių dainų šventėje.

LEIDŽIA ATOSTOGAS

HOT SPRINGS, ARK.

Plačiai žinoma buvusi aktyvi saviveiklininkė ir reikalui esant dažnai gelbėjusi "Vilnius" raštinėje Helen Bordner, dabar, po ilgo slaugymo sunkiai sergančio savo velionies vyro Roberto, išleidus sūnų į savistovį gyvenimą — apžėnijusi ir pardavus gražią rezidenciją, leidžia ilgas atostogas pas Mildred Kubilius, Hot Springs, Ark. Kada grįš į Čikagą, neteko sužinoti.

ILGIAUSIU JAI METŲ LINKIME

Mildred Kubilienei šiemet jubiliejiniai metai — liepos 22 d. sulaukė 80 metų ir dar tebėra žvali kaip reta kuri moteris tokio amžiaus. Kai atvyksta ji į Čikagą, jos draugai bei pažįstami neatsistebi, kad dar vis tokia, kokią buvo prieš daug metų, kai iš Čikagos persikėlė gyventi į Hot Springs, Ark.

Mildred prieš 80 metų gimė Fontanet, Ill., anglies kasyklų darbininkų Zebraičių šeimoje. Iki 1967 metų, kai su pirmu vyru buvo nuvykusi pamatyti Lietuvą, ji nebuvo mačiusi Lietuvos, bet lietuviškai šneka, tarsi ten gimusi ir augusi, neprastai lietuviškai ir rašo. Iš profesijos ji yra sekretorė, baigusi Normal universitetą, Carbondale, Ill., ilgus metus dirbusi tarp amerikiečių vienoje geležinkelių kompanijoje.

Lietuvybė ir pažangūs jos įsitikinimai, įkvėpti tėvų, yra neginčijami. Nuo pat jaunų dienų, kaip lietuvių angliakasių visuomeniniame judėjime, taip Čikagoje pažangių lietuvių ir netgi amerikiečių, jos visuomet buvo pilna. Aktyviai ir pakilia nuotaika ji dalyvaudavo darbininkų šventėse, demonstracijose. Nemaža ji savo sielos yra atidavusi laikraščiui "Vilniai", ypač materialine parama. Praeitą laikraščio dalininkų suvažiavimą pasveikino irgi su \$500.

Ištekėjusi už antro vyro — prof. Benjamin Kubiliaus, su juo antrą kartą buvo nuvykusi į Lietuvą. Traukia jos širdis ir dažniau nuvykti, nes Lietuva yra jos tėvų žemė, kelianti jai džiaugsmą, kad nebėra žmogaus kito žmogaus išnaudojimo ir darbo liaudis po sunkių kovų buržuazijos metais išėjo laimėtoja ir žengia pasirinktu socialistinio gyvenimo keliu. Ilgiausių metų šiai darbo žmonių dukrai, laikraščio "Vilnius" bičiulei!

ALBERTINA JAKIENĖ SENE- LIŲ PRIEGLAUDOS NAMUOSE

A. Jakienė po sunkios MacNeal ligininėje operacijos tapo perkelta į senelių priežiūros namus — Monticello Nursing Home, 6300 W. 95th St. Kiek ilgai jai čia teks būti, yra sunku pasakyti.

Albertina jau 93 metų amžiaus, artimesnių giminių čia Amerikoje neturi. Gyveno prisiglaudusi prie jos ilgametės velionės draugės sūnaus Julio Žilinsko. Jis daugiausia ja ir rūpinasi. Nemaža jai padeda asmeninės draugės Helen Trusk ir jos dukra Aldona Zekas.

A. URBİKAS ĮSIGIJO SPECIALYBĘ

Plačiai žinomas chorų mokytojos Valerijos vyras Antanas Urbikas baigė Heating System specialisto techniko kursą. Atlikęs praktiką ir gavęs diplomą, galvoja pradėti, kaip žmonės sako, dirbti ant savęs. Vadinasi, sugedusias namų šildymo sistemas pataisyti pagal miesto inspekcijos reikalavimus.

Atėinančiais mokslo metais Antanas ketina stoti ir į vėsintuvų (Air Condition) ir šaldytuvų techniko specialybei įsigyti kursą. A.

A. GABRYS PERSIKELIA Į FLORIDĄ

Uolus "Vilnius" skaitytojas ir rėmėjas Antanas Gabrys su dukra Emilija ir žentu buvo atvykę asmeniškais reikalais į Čikagą. Ta proga jis atsinaujino laikraščio prenumeratą, užsimokėjo nario duoklę Ex Mainierių klubui ir paliko stambią auką laikraščiui.

A. Gabrys su velione žmona buvo Lake Villa gyventojai. Kol ji dar buvo gyva ir Antanas pajėgdavo vairuoti automobilį, nežiūrint nuotolio, beveik į kiekvieną "Vilnius" bei šiaip didesnių parengimą atvykdavo ir neparėmę organizacijos bei laikraščio negrįždavo namo. Ypač gilių pažangių įsitikinimų buvo jo velionė žmona, kilusi Lietuvoje iš Panevėžio.

Likęs vienas ir šiemet sulaukęs 96 metų, nebepajėgdamas apėiti nuosavybės darbų, A. Gabrys jau pardavė ir rugsėjo mėnesį su dukra ir žentu persikels į Floridą, kur gyvena jo sesuo, sulaukusi virš šimto metų.

Tenka laukti, kad ir persikėlęs į Floridą A. Gabrys nepamirš laikraščio "Vilnius", kurį per metų metus rėmė, kad jis gyvuotų tol, kol bus reikalingas Amerikos pažangiems lietuviams.

Laikraščio kolektyvas jam linki geriausios sėkmės ir sveikatos, persikėlusiam gyventi į Pompano Beach, Fla.

LAISKAS IŠ LIETUVOS

Gerbiami tautiečiai, laikraščio "Vilnius" redakcija!

Visuomet malonu gauti Vilniuje Jūsų laikraštį "Vilnis". Labai dažnai Vilniuje, Centriniam pašte teiraujosi Jūsų laikraščio — ne pastoviai, tačiau nors retkarčiais, man pavyksta nusipirkti "Vilnij". Žinoma, tada jaučiu labai didelį pasitenkinimą. Deja, kad ir gegužės 28 dienos "Vilnis" darė gerą įspūdį, pvz., straipsnis apie dialogą tarp mūsų Lietuvos sostinės Vilniaus bei Milvauke.

Tikrai Jūsų leidžiamas laikraštis yra labai reikalingas, beje, aš jį labiausiai vertinu už pažangumą, teisingą faktų pateikimą. Norėčiau Jums iš visos širdies palinkėti kuo geriausios kloties, redakcijos kolektyvui — optimizmo, lengvos plunksnos, žinoma, visiems Jums — kuo geriausios sveikatos.

Ačiū Jums, kad Jūs teisingai informuojate mūsų tautiečius, gyvenančius užsienyje, apie mūsų gimtinę Lietuvą.

Su pagarba,

Saulius Antanaitis

Vilnius, 1987 m. liepos 4 d.

APIPLĖŠĖ ST. PETERSBURGO LIETUVIŲ KLUBĄ

J. Andriulienė telefonu čikagietei P. Malinauskienei pranešė, kad ten kažkas apiplėšė lietuvių Senior Citizens klubą. Kadangi dabar vasaros metu klubas beveik kasdien uždarytas, kurią dieną apiplėšimas vyko, sunku pasakyti.

Plėšikai į klubą įsilaužė pramušę sienoje skylę. Išsinešė visus virtuvės indus ir viską, kas buvo mažesnio per skylę išvilkti.

Klubo aktyvistams po sunkaus darbo klubą atremontuoti po gaisro, dabar vėl rūpestis atstatyti išvogtą inventorių.

M.

Vilnius, 1987 m. rugpjūčio 6 d.